

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126
Inseratni oddelček: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošt. čerk. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga č. 150
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vračaja.

Diplomatski položaj evropskih držav

Ako smemo verjeti na pol uradnemu časopisu zapadne Evrope, se je naš kontinent preteklo soboto približal podobni krizi kakor nam je še v spominu iz leta 21. maja lanskega leta, le da to pot ni šlo za sudetsko, temveč za gdansko vprašanje. Iz poročil, ki smo jih objavili pretekli dnevi, so si čitatelji že sami mogli napraviti približno sliko o vzrokih in ozadju tako zvane gdanske napetosti. Baje je bila v igri spet »kritična sobota«. Pariški »Temps« poroča v ponedeljek, da se je v soboto zjutraj sestala francoska vlada, ki je označila splošni mednarodni položaj v smislu poslednjih izjav francoskih in angleških državnikov za zelo resen in temu primerno sprejela — v sporazumu z angleško vlado — »več sklepov, ki naj bi ojačali akcijo Francije in razpršili sleherni dvom glede njene odločitve«. Med te sklepe je treba šteti tudi odločitev o takojšnji obvestitvi Berlina, da se bosta Francija in Anglija »v smislu prevzetih obveznosti uprli sleherni enostranski izvedeni spremembi glede Gdanske in poljskega koridorja«. To odločitev francoske in angleške vlade je sporočil francoski zunanji minister Bonnet nemškemu veleposlaniku v Parizu še isto soboto popoldne, skoro točno ob enakem času pa tudi angleški zunanji minister Halifax nemškemu veleposlaniku v Londonu.

Takšne so torej v luči pariških polslužbenih poročil osvetlitve poslednje gdanske krize, ki se zdi trenutno uspešno prebrodena, ne da bi se zaradi tega sicer zmanjšala splošna napetost. Nihče še ne ve, kakšno smer utegne ubrati bližnji razvoj dogodkov, kajti težkočah sedanjega položaja so si povsod na jasnem. Vsekakor pa smemo pričakovati povečano aktivnost evropske diplomacije v znamenju dosedanje razdelitve Evrope v dva nasprotna tabora veseli, ki bosta skušala svoje diplomatske položaje na našem kontinentu še bolj utrditi kakor doslej. Zdi se, da postaja vprašanje »končne odločitve« nekaterih držav vedno bolj pereče. Razvoj v to smer bo v veliki meri odvisen predvsem od rezultata angleških pogajanj z Rusijo, ki so vsaj za zunanji svet še vedno na taki točki, da se o njih še ni mogoče konkretno izraziti.

Medsebojna politična, gospodarska, idejna in vojaška povezanost Italije in Nemčije na eni ter Anglije in Francije na drugi strani je danes izjemno velikega dvoma. Manj razčiščen je bilo do nedavnega vprašanje zavezništva teh dveh taborov veseli, odnosno vprašanje diplomatskega položaja ostalih evropskih držav. V zadnjem času, zlasti v razdobju od druge polovice letošnjega marca dalje, pa je tudi v tem pogledu evropska slika še precej jasna, tako da skoro ni razlike med prikazovanjem evropskega diplomatskega položaja na evropskem zapadu in pri veselih osi Rim-Berlin.

V angleško-francoski obrambni sistem sta doslej neposredno vključeni dve evropski državi: Poljska in Turčija. Poljsko vezeta na Francijo dve pogodbi, prva z dne 19. februarja 1921, druga pa z dne 16. oktobra 1925; obe sta še vedno v veljavi in sta bili svečano potrjeni ob priliki angleške enostranske izjave o jamstvih Poljski dne 31. marca letošnjega leta. Te enostranske angleške obveze so se dne 5. aprila letošnjega leta spremenile v dvostranske. Turčija je v enakem smislu sklenila poseben sporazum najprej z Anglijo (12. maja t. l.) in nato še s Francijo (23. junija t. l.). V teku so sedaj še pogajanja med Anglijo in Rusijo, dočim sta Francija in Rusija medsebojno že vezani na pomoč po pogodbi z dne 2. maja 1935. V zvezi z albansko krizo sta Anglija in Francija dne 13. aprila letošnjega leta dala enostranska jamstva proti morebitnemu napadu tudi Rumuniji in Grčiji, ki pa sami nista prevzeli nobenih obvez.

Drugi blok tvorita Italija in Nemčija, ki sta politično vezani druga na druga že od 25. oktobra 1936 (berchtesgadenski protokoli). vojaško pa od 22. maja tega leta dalje. Med prijatelje osi Rim-Berlin pa smemo šteti še tri države: Slovaško, vezano s tretjim rajhom po protektorski pogodbi z dne 23. marca letošnjega leta, Madžarsko, ki je vezana z Italijo po prijateljski pogodbi z dne 5. aprila 1927 in ki se je priključila protikomunistični pogodbi dne 24. februarja 1939, ter končno Španijo, ki se je letos 27. marca priključila protikomunistični pogodbi in izstopila iz Društva narodov dne 8. maja. Iz Društva narodov je izstopila tudi Madžarska (11. aprila 1939).

Irska in Portugalska imata izjemni položaj, sta pa obe vezani na Anglijo, prva ustavno, druga pa po stoletnih vezeh prijateljstva, ki so bile znova potrjene dne 17. marca letošnjega leta. Vse ostale evropske države lahko štejemo v kategorijo tako zvanih nevtral-

NEPOSREDNA VOJNA NEVARNOST ODMAKNJENA

Angleške in nemške vesti se strinjajo v sodbi, da je napetost popustila in da je treba računati z novo krizo šele proti koncu avgusta — Pomen žetve v Nemčiji

London, 4. julija. z. Včerajšnja izjava ministrskega predsednika Chamberlaina v spodnji zbornici o položaju v Gdanku potrjuje vesti o vojaških pripravah za priključitev Gdanske k Nemčiji, ki so konec preteklega tedna tako zelo stopnjevale mednarodno napetost. V Londonu pa sedaj ne pričakujejo neposredne akcije, ker izgleda, da so v Berlinu uvideli, da bi bila zamišljena akcija v Gdanku neizvedljiva brez resne vojne nevarnosti. Čeprav merodajni krogi ne verujejo v neposredno možnost vojne, vendar naglašajo, da nevarnost še nikakor ni odstranjena.

Kar se tiče včerajšnjega razgovora angleškega veleposlanika v Varšavi s Chamberlainom in lordom Halifaxom, zatrjujejo, da je obvestil angleško vlado o položaju na Poljskem in naglasil, da poljska vlada skrajno mirno in hladnokrvno, a tudi skrajno pazljivo zasleduje položaj. S poljske strani ni pričakovati nobenega nepremišljenega dejanja, ki bi moglo krizo še povečati. Z velikim zanimanjem pričakujejo v Londonu prihod angleškega poslanika iz Berlina. »Evening Standard« poroča, da se namerava berlinski poslanik Neville Henderson umakniti s svojega položaja, ni pa še gotovo, ali namerava popolnoma zapustiti diplomacijo.

Dunaj, 4. julija. o. Tukajšnji politični krogi smatrajo, da je napetost v mednarodnem položaju včeraj in danes znatno popustila in da vojna nevarnost trenutno ni velika. Nemški politični krogi sklepajo, da ne more priti do vojne pred koncem avgusta in to iz naslednjih razlogov:

1. Ni verjetno, da bi katerakoli država pred končano žetvijo začela vojno;

2. Hitlerjev namestnik Hess je v svojem nedeljskem govoru izjavil, da Nemčija lahko čaka;

3. Nemška vlada je najavila poljski vladi, da bo nemška križarka »Königsberg« obiskala Gdansk, a poljska vlada proti temu ni protestirala. Verjetno je, da bo pri tej priliki prirejena tudi proslava zmage pri Tannenbergu in da bo imel Hitler ob tej priliki govor, ki bo odločil o vojni in miru. Pri sedanjem stanju stvari bi mogel nastopiti casus belli samo v primeru nasilne priključitve Gdanske, a tega Nemčija ne namerava, vsaj ne v sedanjem trenutku.

4. Nemčija se še ni dokončno odločila za nobeno akcijo, ker hoče najprej počakati, da se do kraja razčisti angleško-japonski konflikt in da se bo pokazalo, kako daleč bo šel eventualni sporazum med Anglijo, Francijo in Rusijo. V berlinskih krogih so prepričani, da je treba v kratkem računati s tem sporazumom, vendar pa mislijo, da ne v prvotno nameravanem obsegu.

Nemški razlogi za odgoditev

Berlin, 4. julija. d. Dobro poučeni nemški krogi domnevajo, da bo gdanska kriza dosegla svoj višek šele pozno poleti, najbrže v petih ali šestih tednih. Med najvažnejše činitele, ki določajo šahovske poteze nemške zunanje politike, spada žetev, ki jo pospravijo v Nemčiji od srede julija do srede avgusta. Ni letnega časa, ki bi bil za Nemčijo glede mobilizacije in vojevanja bolj neprimeren, kakor sedanj; deloma, ker spadajo žitna ozemlja na vzhodu v bojni pas, deloma, ker povzroča pomanjkanje poljskih delavcev že v mirnem času velike težkoče.

Nadaljnji važni razlog, da trenutno ni pričakovati izbruha skrajne krize, smatrajo tukajšnji krogi tudi pospešeno gradnjo utrdb in oporišč ob nemško-poljski meji, ker so šele sedaj na razpolago dosedaj v zapadni Nemčiji zaposleni gradbeni delavci. Vrh tega bodo vaje druge armadne skupine, ki obsega več zapadno-nemških

nih držav, čeprav bi nam podrobna analiza narekovala še natančnejšo opredelitev. To so naslednje države: Belgija, ki uživa položaj mednarodno priznane nevtralizirane države, pri tem pa še posebna angleško-francoska jamstva iz leta letošnjega leta; Švicar, ki je po sklepu sveta Društva narodov z dne 14. maja 1938 osvobodjena obveznosti sankcij po čl. 16 pakta DN, ki pa tudi spada v področje tako zvanih posrednih angleško-francoskih jamstev; Nizozemska, ki vodi politiko nevtralnosti, ne da bi se diplomatsko vezala z veselilami; tri nordijske države: Finska, Švedska in Norveška, ki so nedavno odklonile nemško ponudbo o sklenitvi pakta o nenapadanju z ulemeljivijo, da žele ohraniti popolno nevtralnost; Danska, ki zasleduje politiko nordijskih držav ter Belgije in Nizozemske, ki pa je 31. maja letošnjega leta sklenila pakt o nenapadanju z Nemčijo; tri baltičke države: Litva, Letonska in Estonka, ki tvorijo tako zvano baltičsko antanto in od katerih je prva ob odstopitvi klajpedskega ozemlja sklenila z Nemčijo pogodbo o nevtralnosti (22. marca 1939), je pa v dobrih odnosih s Poljsko, druga in tretja pa sta podpisali z Nemčijo pogodbi o nenapadanju dne 7. junija 1939; ter končno Bolgarija in Jugoslavija, ki sta vezani medsebojno s paktom večnega prijateljstva z dne 24. januarja 1937.

armadnih zborov in je določena za primer vojne za sosedbo Siegfriedove črte, trajale več tednov, preden se bodo te čete udomačile v svojih novih nastaniših.

Tudi v Parizu govore o zatišju

Pariz, 4. julija. o. V merodajnih krogih smatrajo, da je po napetosti zadnjih dni nastopilo predhodno zatišje. Po pariških informacijah Nemčija tako dolgo ne bo izvajala kakršne koli akcije v Gdanku, dokler ne nastane v kakem drugem delu Evrope kak nov zapletljaj. Zadnje alarmantne priprave v Gdanku, so imele zgolj namen ugotoviti kako daleč bi šla v danem primeru reakcija Londona in Pariza.

Položaj v Gdanku

Gdansk, 4. julija. AA. (Reuter) Poljski generalni komisar v Gdanku Chodacki, ki se je minuli teden mudil v Varšavi, kjer je poročal o položaju, se je vrnil »moči v Gdansk. Pričuje se izjava Chodackega o kršitvi sporazuma med Gdankom in Poljsko s strani oblasti mesta Gdanske. Vendar pa se zdi, da bo namesto Chodackega tako izjavo podala neposredno varšavska vlada. V Varšavi krožijo vesti, da bo poljska vlada zahtevala od senata (vlade) mesta Gdanske, naj pojasni prihod tako velikega števila turistov v Gdansk.

V Gdanku vlada za zdaj mir. Komisar Društva narodov Burghardt je izjavil dopisniku Reuterja, da dela z vsemi silami na to, da bi se ohranil mir. Naglasil je nevarnost širjenja lažnih vesti, ki dajejo popolnoma napačno sliko o dogodkih v Gdanku.

Tukaj krožijo glasovi, ki jih beležijo tudi poljski pokrajinski listi, da Poljska namerava ustanoviti prostovoljske čete, ki naj bi nastopile proti Gdanku. Niti nemški niti poljski uradni krogi ne potrjujejo teh vesti. Poluradni »Danziger Vorposten« ponovno naglašajo, da Gdansk ne dela ničesar drugega kakor da zvišuje število stražnikov iz varnostnih ozirov.

Obnovljeni stiki med Nemčijo in Poljsko

Varšava, 4. julija. br. Nemški poslanik v Varšavi Moltke je bil sredi po dolgem presledku spet v zunanjem ministrstvu, kjer ga je sprejel državni podtajnik za zunanje zadeve Szembek. V zadnjih mesecih se je Moltke le redkokdaj pojavil v poljskem zunanjem ministrstvu. Razgovor je trajal pol ure.

Varšava, 4. julija. o. Poljska vlada namerava po svojem poslaniku v Berlinu napraviti demarš pri nemški vladi in jo slobeno obvestiti o svojem stališču glede narodnosocialističnih priprav za prevrat v Gdanku. V zvezi s tem spravlja tudi sestane nemškega poslanika v Varšavi Moltkeja z državnim podtajnikom poljskega zunanega ministrstva grofom Szembekom. Ta razgovor je vzbudil v političnih krogih tem večjo pozornost, ker nemški poslanik že od meseca marca dalje ni imel več nobenih stikov s poljskim zunanjim ministrstvom.

Nemško stališče

Berlin, 4. julija. z. V merodajnih nemških krogih označujejo razgovore, ki sta jih imela Bonnet in Halifax z nemškima poslanikoma v Parizu in Londonu za brezpomembne, ker se nemška zunanja politika ne da več odvrti od postavljenih ciljev. Nemški sklepi so stori in se bodo izvedli po določenem načrtu. V Berlinu demantirajo trditve, da bi Hitler že meseca julija obiskal Gdansk, potrjujejo pa, da se pripravljajo ta obisk za mesec avgust. Zbiranje nemških čet na italijanski meji zanikajo, priznavajo pa, da se vrši v notranjosti države ter na vzhodni in zapadni meji veliko premikanje čet, kar pa utemeljujejo z običajnimi manevri. Kar se tiče problema Gdanske, naglašajo, da se o njem ne more več razpravljati kot o sporu med Nemčijo in Poljsko, marveč kot o sporu z Anglijo.

Berlinski očitki Poljakom

Berlin, 4. julija. AA. (DNB): Agencija »Deutscher Dienst« komentira izjavo, ki jo je podal Chamberlain sredi v spodnjem domu, da angleška vlada visoko ceni stališče poljske vlade. »Mi že davno vemo — pravi »Deutscher Dienst« — da angleška vlada računa samo z enostranskimi obvezanostmi. Zato nas ta nova Chamberlainova izjava niti najmanj ni iznenadila, čudimo pa se angleškemu premieru, kako malo pozna probleme, ki jih pozna ves svet. Vprašamo ga, kdo je mobiliziral, kdo je povzročal paniko? Ali takšna dejanja zaslužio pohvalo? Ali mogoče Chamberlain smatra, da bo svobodno mesto Gdansk s svojo pomnoženo policijsko stražo napadlo Poljsko? Policija služi samo za obrambo. Naj torej Chamberlain vpraša Gdansk, od koga se čuti to mesto ogroženo? Ali ni pred kratkim neki poljski general izjavil, da ima Poljska ne samo nekaj zbranil, temveč tudi nekaj zasedi. Ali ni general Haler izjavil pred nekaj dnevi v Parizu, da se bodo poljski legionarji kmalu sestali v Gdanku. General Haler je že 1919 imel iste namene. Takrat so veslele protestirale, sedaj pa, kakor se zdi, te sile s simpatijami gledajo na take namene. Novi položaj zahteva novih odločitev, tako je Chamberlain nedavno izjavil. Mi pa la-

sko samo ponovimo: Preveč besed, gošpod Chamberlain, posebno pa preveč nesnice, gošpod Chamberlain.

Gdanski napadi na Chamberlaina

Gdansk, 4. julija. w. »Danziger Vorposten« objavlja oster napad na angleškega ministrskega predsednika in mu očita, da črpa svoje informacije na poljskem poslanstvu v Londonu. Zato so tudi te informacije tako šepave, kakor so informacije poljskega tiska, ker slone na samih izmišljotinah. List naglašajo, da je pooblaščen demantirati vse vesti o tem, da bi prihajali v Gdansk nemški vojniki kot turisti. Na gdanskem ozemlju ni nobenega nemškega vojaka ali nemškega državljana.

„Zmeda za 48 ur“

Rim, 4. julija. AA. (Stefani) Rimski listi poudarjajo, da sta London in Pariz na umeten način ustvarila za 48 ur zmedo. Vojna psihoza je bila povzročena v bedasti nadi, da se bo svet postavil proti zakonitim aspiracijam italijanskega in nemškega naroda. Listi poudarjajo, da so demokracije popolnoma enako stališče zavzele tudi ob septembrski krizi. Berlinski dopisniki listov opozarjajo zlasti na komentarje nemškega tiska, ki pravi, da ne bo nobena grožnja mogla preprečiti združitve Gdanske z rajhom.

Konference diplomatov

London, 4. julija. br. V Londonu se je pričela v zvezi s položajem v Gdanku živahna diplomatska delavnost. Lord Halifax je imel danes daljši razgovor z angleškim poslanikom v Varšavi Cunardom. Sredi se je sestel s poljskim posla-

Sovjetski odgovor je v splošnem ugoden

Prispel je včeraj v London in Pariz, kjer sta ga začeli obe vladi takoj proučevati — Pogajanja v Moskvi se bodo nadaljevala še ta teden

London, 4. julija. br. Odgovor ruske vlade na angleške in francoske predloge z dne 28. junija, o katerem so se iz neslišljiv virov razširile vesti, da je v glavnem ugoden, je v londonskih krogih močno dvignil dobro razpoloženje in optimizem glede na nadaljnji razvoj mednarodno-političnega položaja v Evropi. Odgovor je prispel davi v London. Zunanji minister lord Halifax ga je navsezgodaj proučil, nato pa je o njem razpravljaj zunanje-politični odbor vlade, ki se je sestel na Downing-Streetu v dopoldanskih urah. Seji je tokrat prisostvoval tudi angleški poslanik v Varšavi Cunard, ki se že nekaj dni mudil v Londonu. O rezultatih današnjih posvetovanj ni bil objavljen nikakr komunicirani in tudi ni mogoče dobiti nikalnih informacij. Listi pa opozarjajo na včerajšnje Chamberlainovo izjavo, da bo bržkone jutri še podal nekaj jasnejših informacij o poteku moskovskih pogajanj.

Po zatrevanju ruskih krogov v Londonu so zadnji francoski in angleški predlogi napravili v Moskvi zelo dober vtis. Zaradi tega je tudi ruski odgovor nanje zelo poveljen. Sporazum sicer še ni dovršena stvar, ker bo treba še razčistiti nekatera postranska vprašanja. Računati pa je s tem, da se bodo zastopniki Rusije, Velike Britanije in Francije še ta teden vnovič sestali in tedaj končali svoja pogajanja.

Pariz, 4. julija. br. Francoski veleposlanik Naggyar je v pretekli noči brzojavil v Pariz odgovor ruske vlade na zadnje predloge Anglije in Francije. Obenem je poslal tudi svoje posebno poročilo. Francoski odgovorni krogi na Quai d'Orsay čuva, jo brzojavno poročilo iz Moskve, ki je bilo že v teku noči dešifrirano, v najstrožji tajnosti. Izvedelo se je le, da ima ruski odgovor obliko note. V francoskem zunanjem ministrstvu so danes dopoldne pod vodstvom zunanjega ministra Bonnetta pričeli podrobno proučevati ruski odgovor.

Dobro poučeni krogi zagotavljajo, da je odgovor ruske vlade na zadnje angleško-francoske predloge v splošnem ugoden. Glede nekaterih točk, ki jih smatrajo za postranske, je Molotov zahteval nekatere preciznejše podatke iz Londona in Pariza. Danes popoldne je imel zunanji minister Bonnet daljši razgovor z francoskim londonskim poslanikom Corbinom, ki se še zmerom mudi v Parizu. Minister je poslaniku obrazložil francosko stališče in mu dal navodila, za razgovore, ki jih bo imel z lordom Halifaxom takoj po svojem povratku v London.

Poročila angleških listov

London, 4. julija. AA. Današnji tisk pravi, da uradni krogi molče glede zadnjega sovjetskega odgovora. »Times« poroča iz Moskve, da se položaj lahko jasno oceni, če se ve za stališče angleškega kabineta glede poročil, ki mu jih je poslal iz Moskve sir William Seeds. V toku včerajšnjih razgovorov z Molotovom so angleški zastopniki napravili vse, da bi pospešili sklenitev sporazuma. Vendar morajo angleški predstavniki voditi računa tudi o stališču drugih članov fronte proti napadalcem. »Daily Herald« sporoča, da se prihodnje dni pričakuje nov sestanek v Kremlju. To dej-

nikom v Londonu grofom Raczinskim, ki je danes odpotoval v Varšavo. Nocoj je prispel v London angleški poslanik v Berlinu Henderson. Prišel se je z letalom. Pariz, 4. julija. AA. (Havas). Bonnet je danes zjutraj sprejel francoskega veleposlanika v Bukarešti Thierryja.

Raczinski odletel v Varšavo

London, 4. julija. AA. (Reuter). Poljski veleposlanik grof Raczinski je z letalom odpotoval v Varšavo, kjer bo razpravljaj z zunanjim ministrom Beckom o položaju. Računajo, da se bo grof Raczinski vrnil do petka v London.

London, 4. julija. AA. (Reuter): Pričujejo, da bo poljski veleposlanik v Londonu grof Raczinski razpravljaj v Varšavi poleg drugega tudi o ponovnem zagotovitvi Velike Britanije ter o njeni pripravljenosti, da izpolni obveznosti, ki jih je dala Poljski. Govoril bo tudi o pogajanjih za najetje posojila v Veliki Britaniji, namenjenega poljskemu oboroževanju. O čemer se je v Londonu razgovarjal šef poljske delegacije polkovnik Koc, ki se je včeraj vrnil v Varšavo, kjer je podal svoje poročilo.

Henderson v Londonu

Berlin, 4. julija. AA. (Havas). Danes ob 13.40 je z letalom odpotoval iz Berlina v London angleški veleposlanik sir Neville Henderson. Veleposlanik bo v Londonu ostal teden dni.

Cunard v avdienci

London, 4. julija. AA. (Reuter): Kralj Jurij je danes ob 17.30 sprejel v avdienco angleškega veleposlanika v Varšavi Cunarda.

stvo dokazuje, da se bodo vršili še drugi razgovori. Po pisanju »Daily Expressa« ostane Strang še nekaj časa v Moskvi.

Nemške informacije

Berlin, 4. jul. w. Nocojšnji listi poročajo iz Pariza: V zunanjem ministrstvu proučujejo odgovor ruske vlade na zadnje francosko-angleške predloge. Kakor poroča agencija Havas, je zahteval Molotov še jasnejše preciziranje nekaterih točk francosko-angleškega načrta. Sprito tega bodo pogajanja trajala še nekaj časa. Francoska in angleška vlada sta v stalnih stikih. V pariških krogih so slej ko prej optimistični in sodijo, da so vse glavne težkoče sedaj že odstranjene.

Le še za podrobnosti gre

London, 4. julija. AA. (Reuter). Mislijo, da bo med zastopniki Anglije, Francije in Rusije prišlo v Moskvi do novih sestankov, ki pa se bodo nanašali v glavnem na podrobnosti. Poročajo, da je bilo doseženo soglasje glede baltičskih držav, za katere bi stopila v veljavo jamstva treh vesil, če bi bila ogrožena njihova neodvisnost.

Znaten napredek

tudi po ruskem mnenju

London, 4. julija. AA. Reuter poroča iz Moskve: Tukajšnji uradni krogi izjavljajo, da je bil storjen znaten napredek in da so se izognili vse pripombam z obeh strani. Zaradi tega se je pojavilo spet upanje, da bo trojna pogodba v kratkem sklenjena.

★

Nizozemska odklanja morebitna jamstva

Haag, 4. preteklo soboto. (Reuter). Kakor se izve, sta preteklo soboto holandska poslanika v Londonu in Parizu sporočila angleški in francoski vladi, da Holandska odklanja jamstva Velike Britanije in Francije, ter poudarila, da vodi Holandska nevtralnostno politiko in politiko popolne neodvisnosti.

Tudi Švica ne mara posebnih jamstev

Bern, 4. julija. AA. (DNB). List »Bund« poroča, da je bila o priliki moskovskih razgovorov, kot se zdi, omenjena tudi Švica kot država, kateri bi bilo treba vsiliti jamstvo. Privraket se je za to namero izvedelo iz članka, ki ga je ždanov objavil v »Pravdi«. Švicarska vlada pa še ni dobila o tem službenega poročila in zato glede tega vprašanja ne bo storila še nikalnih korakov.

Finančna pogajanja

Slovakov v Berlinu

Bratislava, 4. julija. w. V tukajšnjih merodajnih krogih demantirajo vesti, da bi se finančna pogajanja, ki so jih te dni imeli slovaški delegati v Berlinu, končala brez uspeha. Nasprotno naglašajo, da so naleteli v Berlinu na najboljši sprejem in da so našli popolno razumevanje za vse upravičene slovaške zahteve.

Med Anglijo in Francijo ni nikakih tajnosti

**Zaupali sta druga drugi tudi največje vojaške skrivnosti
Angleški vojni minister v Parizu**

Pariz, 4. julija. AA. (Havas). Mornaški minister Campinchi je danes priredil kosilo v čast angleškega vojnega ministra Hore Belsha. Kosilo so prisostvovali angleški veleposlanik v Parizu Phipps, ministri Sarraut, Guy de la Chambre, Gentin in Mandel ter generala Gamelin in Vuillemin.

Pariz, 4. julija. AA. (Reuter) Angleški vojni minister Hore Belsha je imel danes na banketu, ki ga je priredilo francosko-angleško združenje, govor, v katerem je poudaril angleško-francosko solidarnost ter med drugim dejal:

»Naj ves svet ve, da naši dve državi popolnoma razumeta opomine, ki nam jih pošiljajo in da jih bosta sprejeli tudi odločno, če bi bilo to potrebno. Za tuje opazovalce bi bila ena največjih napak, če bi izjavili napačne zaključke iz dejstev, da nismo doslej odgovarjali še odločneje in da smo bili popustljivi. Nam se v prvi vrsti ne more pripisovati, da imamo napadalne namene in pobude. Naša popustljivost se morda komu zdi kot slabost. Vsi pa naj vedo, da Anglija in Francija tesno sodelujeta. To sodelovanje je tako popolno, da sta si obe državi zaupali druga drugi celo največje vojaške tajnosti ter da je zamenjava misli med njima popolna. Mi smo kot vojni tovariši. Tudi obstoje najljepše zveze med posameznimi angleškimi in francoskimi ministri. V mirni dobi tako z večjo lahkoto izvajamo sistem sodelovanja, ki smo ga preskusili večkrat za časa vojne.«

Vojni minister Hore Belsha je v nadaljnjem svojem govoru poudaril, da ni samo živahno skupno delo med Anglijo in

Francijo, temveč da sta obe državi pripravljene delati tudi v korist drugih držav, katerih neodvisnost bi utegnili biti ogrožena.

Dalje je Hore Belsha omenil rezultate prvega pregleda vojaških obveznikov, ki jih je bilo 50.000 ter naglasil, da je bilo pri tem pregledovanju 97% proglašeno za sposobne. Kje so tisti zdravniki, ki trdijo, da smo v dekadenci — je vzkliknil Hore Belsha, zatem pa naglasil, da bo angleška redna vojska še prej ko v enem letu štela nad milijon ljudi in da se bo še dalje pomnoževala. Svoj govor je končal z besedami: »Mislimo enako in dosegli iste cilje. Gojili smo iste ideale. Mi smo prijatelji, mi smo močni, mi bomo ostali skupaj!«

Indija na strani Anglije

Bombay, 4. julija. br. Ministrski predsednik Pundžaba, velike indijske dežele, je danes izjavil, da bi Indije ne mogel začet hujši udarec, kakor če bi Velika Britanija v vojni propadla. Indija je odločno na strani Velike Britanije.

Vojaške priprave v Indokini

Pariz, 4. julija. br. Francosko kolonialno ministrstvo je objavilo danes komunikacije o vojaških pripravah v Indokini, v katerem pravi, da je bila armada podvojena in povečane tudi zaloge vojnih potrebščin. Pravkar grade tovarni za letala in strelivo. V danem primeru bo moglo v Indokini v najkrajšem mobilizirati 100.000 mož.

Eden in Churchill bosta stopila v vlado

**Chamberlainov odpor proti njima se umika splošni
zahtevi javnosti, ki vidi v obeh energičnih politikih
jamstvo za odločno politiko vlade**

London, 4. julija. z. V konservativnih krogih z vso resnostjo razpravljajo o skorajšnji prenosni vladi. V vlado naj bi vstopili predvsem oni politiki, ki so bili svojčasno v opoziciji proti Chamberlainu. Soglasna zahteva angleškega javnega mneneja je, da vstopita v vlado Eden in Winston Churchill. Splošno prevladuje mnenje, da se Chamberlain ne bo mogel več dolgo upirati tej zahtevi, ker stopajo vsi njegovi pomisleki sprčo resnosti mednarodnega položaja v ozadje. Po mnenju po-

litičnih krogov zahteva mednarodni politični položaj okrepitev vlade.

Pariz, 4. julija. b. Listi poročajo iz Londona, da je bila večerajšnja audienca ministrskega predse. Chamberlaina pri kralju v zvezi s predstojajočo rekonstrukcijo Chamberlainovega kabineta. Govori se, da bosta imenovana za ministra znani konservativni politik Winston Churchill, ki bi postal bržkone prvi lord admiraltete ali mornariški minister, ter bivši zunanji minister Eden, ki bi prevzel časovno kako manj pomembno ministrstvo.

Kjuseivanov v Beogradu

**Na poti v Berlin se je predsednik bolgarske vlade sestal
včeraj v Beogradu z našim zunanjim ministrom
dr. Markovićem**

Beograd, 4. julija. p. Na poti v Berlin, kamor je odpotoval na povabilo nemške vlade, se je pripeljal danes zjutraj predsednik bolgarske vlade in zunanji minister Georgij Kjuseivanov s posebnim vlakom v Beograd. V njegovem spremstvu so ravnatelj političnega oddelka zunanega ministrstva Altonov, ravnatelj tiskovnega oddelka Serafinov, tajnik šifmanov in šef kabineta Pajev.

Na postaji je predsednika bolgarske vlade pozdravil naš zunanji minister dr. Aleksander Cincar Marković, ki mu je predstavil tudi prisotnega nemškega poslanika na našem dvoru, Heerena. Na postaji je bil tudi bolgarski poslanik Ivan Popov z vsem osebnim poslatištva. Kjuseivanov je ostal pol ure v dvorski čakalnici v razgovoru z našim zunanjim ministrom Cincar-Markovićem ter ostalimi prisotnimi diplomati. Ob 9. je nadaljeval vožnjo v Berlin z rednim zagrebskim brzovlakom. Ob odhodu so ga prisotni priščno pozdravili. Z istim vla-

kom potuje v Berlin tudi skupina bolgarskih novinarjev. Naš zunanji minister je spremljal Kjuseivanova do Sremske Mitrovice, nakar se je z avtom vrnil v Beograd.

Zagreb, 4. julija. o. Danes popoldne je prisel v Zagreb z beograjskim brzovlakom bolgarski ministrski predsednik Kjuseivanov. Na kolodvoru ga je pričakovalo večje število novinarjev, ki so želeli dobiti od njega kako izjavo o mednarodnem položaju in o pomenu njegovega potovanja v Berlin. Kjuseivanov je samo naglasil, da smatra osebne stike odgovornih državnikov za najboljšo sredstvo mednarodnega sporazumevanja. Glede odnošajev Bolgarije do Jugoslavije je izjavil, da je bil vedno pobornik čim tesnejšega prijateljstva in je prepričan, da se bo to prijateljstvo še bolj učvrstilo, ako bi nastopili v Evropi še težji dnevi. Po enournem postanku v Zagrebu je Kjuseivanov s svojim spremstvom preko Maribora nadaljeval pot v Berlin.

Egiptski zunanji minister v Sofiji

Sofija, 4. julija. AA. Egiptski zunanji minister Jahja paša je prisel danes iz Bukarešte v Sofijo. Že v Rusčuku so ga pozdravili egiptski poslanik v Sofiji in zastopniki zunanega ministrstva, v Sofiji pa so ga na postaji sprejeli namestnik predsednika vlade notranji minister Nedev, odposlanec kralja Borisa, člani vlade, višji uradniki zunanega ministrstva, diplomatski predstavniki Turčije, Grčije, Jugoslavije, Velike Britanije in Rumunije, osebe egiptskega poslanstva in druge ugledne osebnosti. Oddelek sofijske garnizije je izkazal ministru čast. Ko se je vpisal v dvorske knjige, je Jahja paša izmenjal protokolarni obisk z zastopnikom predsednika vlade Nedevom, nato pa je bilo v egiptskem poslanstvu servirano intimno kosilo. Zvečer je priredil Nedev egiptskemu ministru na čast gala večerjo in svečan sprejem.

London, 4. julija. br. V zvezi s potovanjem egiptskega zunanega ministra Jahje

paše po Balkanu so »Times« davi objavile daljša poročila svojega beograjskega poročevalca, ki v njem ugotavlja: Britanska politika je v zadnjem času mnogo prispevala k temu, da se je v podunavski in balkanski Evropi močno dvignila samozavest posameznih narodov. Naraščanje vojaških sil Velike Britanije je napravilo povsod najgloblji vtis. O zadnjih Halifovih izjavah se vsi politični krogi na Balkanu in na Podunavju izražajo povsem pohvalno. Posebno se strinjajo z njim glede stališča, ki ga je obče zavzel o življenjskem prostoru.

V petek v Beogradu

Beograd, 4. julija. p. V Beograd je danes prisel egiptski poslanik na našem dvoru, Omar bej, ki ima svoj stalni sedež v Atenah. Prišel je, da pripravi vse potrebno za sprejem egiptskega zunanega ministra Jahje paše, ki prispe v Beograd v petek iz Sofije.

bi bila v sedanjem trenutku take vrste anketa edino običajna akademska anketa. Ko je odgovarjal še na nadaljnja vprašanja, je minister za domoljubne dejale, da britanska vlada ne bo glede izročitve južnoafriških protektoratov sklenila nobene ukrepe vse dotlej, dokler ne bodo vprašani za mnenje prebivalci in sicer enako domačinom kakor evropskim dosejencem. Prav tako ne bo vlada izdala nobenega sklepa, dokler se ne bo o vprašanju izrekel parlament.

Papež odložil počitnice

Rim, 4. julija. AA. Papež Pij XII. je odložil svoj odhod v Castel Gandolfo.

Beleške

Kvaliteta v politiki

Glavno glasilo JRZ »Samoprava« razpravlja o potrebi morale v politiki in med drugim piše:

»Leta in leta so pri nas dobivali ljudje razne položaje v politiki in v drugih panogah javnega življenja ne na osnovi stvarne vrednosti, temveč na osnovi konjunkturalne. Zato smo doživeli v nedavni prošlosti toliko ponesrečenih poizkusov, toliko razočaranj in izgubljenega časa. Bila je doba, ko je izgledalo, da bo tudi pri nas umetno ustvarjanje osebnega kulta, n. pr. Stojadinovičevega, zadušilo narodne tradicije in demokratsko razpoloženje našega ljudstva. Bili so pesimisti, ki so verovali, da se naše politično življenje sploh ne bo več ozdravilo in se v njem ne bo ustvarila normalna in zdrava atmosfera, v kateri se politični ljudje in javni delavci razvrščajo samo po svoji konstruktivnosti in po svojih sposobnostih. Ti pesimisti niso imeli prav, saj vidimo, da se tudi v politiki vedno bolj računa s kvaliteto.«

Proglas muslimanskih voditeljev JRZ

Kakor smo že poročali so se po pogrebu prometnega ministra dr. Spaha sestali v sarajevski mestni posvetovalnici prvaki muslimanskega dela JRZ. Izvolili so Spahovega naslednika ministra brez portfelja dr. Kulenovića in po sestanku objavili proglas na svoje pristaje. Proglas nosi podpis »Muslimanski senatorji in narodni poslanci JRZ« ter najprej poveljuje delo in zaupanje pokojnega dr. Spaha, nato pa nadaljuje:

»Sklenili smo, da bomo nadaljevali politiko in delo dr. Mehmeda Spaha v JRZ in podpirali vlogo dr. Dragiša Četkovića v vseh njenih prizadevanjih, zlasti še pri velikem delu za narodni sporazum. Prosimo in pozivamo vas, da v teh težkih in žalostnih dneh ohranite prisebno duha in naše vrste še čvrste strnete, da bomo složni lahko nadaljevali in dokončali veliko zamisel dr. Mehmeda Spaha ter uresničili njegove in svoje politične ideale.«

Borba proti nepismenosti med Hrvati

V nedeljo je bila v Sarajevu glavna skupščina znane hrvatske prosvetne matice »Napredak«. Skupščini je poleg drugih prisostvoval tudi predsednik radijske Seljačke zgoje, Rudolf Herceg. Obe organizaciji delata roko v roki zlasti pri borbi proti nepismenosti med hrvatskim ljudstvom. Ta borba je bila tudi glavni predmet razprav na sarajevski skupščini. Sprejeta resolucija ugotavlja, da so dosedanji njeni uspehi zadovoljivi. Za njo je bilo v preteklem letu zbranih nad 400.000 din. Med nepismene, ki so se učili pisati in brati, je bilo razdeljenih 71.000 abecednikov. V zadnjih dveh zimah se je samo v Bosni in Hercegovini naučilo pisati in brati 36.000 odraslih nepismenih.

Na glavni skupščini je bilo sklenjeno, naj se akcija v nezmanjšanem obsegu nadaljuje. Predsednik Seljačke zgoje Herceg je poudarjal potrebo, da se razširi akcija zlasti med ženskim svetom. Sporočil je obenem, da bo v tem pogledu dal predsednik HSS dr. Maček podrobna in obvezna navodila dne 30. t. m., ko bo, kakor vsako leto, v Kupincu velika svečanost kmečke prosvete.

Davčna ugodnost za zagrebski ordinariat

Kakor poročajo listi, je finančni minister po čl. 66 zakona o neposrednih davkih osvobodil zagrebski nadškofijski ordinariat plačevanja davka od zakupnine, ki jo prejema za svoja zemljišča, oddana v zakup.

Nemški komisariji v čeških mestih

Kakor poročajo češki listi, so bili z odredbo protektorata Neuratha imenovani nemški vladni komisariji v naslednjih čeških in moravskih občinah, v Budjevicah, Brnu, Ihlavi, Moravski Ostravi in Olomouci, in sicer v Brnu urednik Oskar Judex, v Ihlavi dr. Leo Engelmann, v Moravski Ostravi dr. Hinner in v Olomouci advokat dr. Czernak, dočim je glede Budjevicev protektorat odobril prejšnje imenovanje komisarja Josefa Davida, ki ga je imenovala že praška vlada. Vsi občinski sveti v navedenih občinah so razpuščeni, nove volitve pa se brez pristanka protektorata ne smejo vršiti. Vse posle občin morajo s takojšnjo veljavo prevzeti vladni komisariji.

Albanski kralj v Rumuniji

Dunajski listi doznajajo iz Bukarešte, da je bivši albanski kralj Zogu, ki je pred dnevi zapustil Carigrad, prisel na ladji »Transylvanica« v rumunsko luko Constanta. Po nekaterih vesteh se namerava bivši albanski kralj ustaviti nekaj časa v Rumuniji, verjetno v Bukarešti.

Diplomat in literat

V zgodovini je dovolj primerov, ki nam kažejo tesno povezovanje diplomatov z leposlovjem. Znana so imena Chateaubrianda, Wilhelma Humboldta, Paula Claudela, Jeana Giroudxa in drugih diplomatov, pri katerih je pisateljska slava celo prekosila diplomatsko. Posebno pogosto pa srečujemo diplomate in literate v isti osebi v anglosaskih deželah, kjer so v tej zvezi znana imena Francisca Bacona, Edmunda Burkeja, Gladstona in drugih, iz novejšega časa pa zlasti imeni bivšega mornariškega ministra Duffa Coopera ter diplomatskega svetovalca angleške vlade sira Roberta Vansittarta.

Čeprav je Vansittart zelo zaposlen s svojim diplomatskim delom, najde vendar vselej dovolj časa za pisanje svojih pesmi, proze in dram. Vansittart pa je obenem prvi diplomat, ki se je uspešno lotil tudi stvarjanja filmskih tekstov. Prav sedaj dovršuje zbirko pesniških tekstov za pravljici film »Bagdadski tat«. Hudoobno zatrjuje, da se Vansittart pri tem delu zelo dobro počuti, da je tako rekoč »svojem elementu«. Angleški listi poročajo, da pripravlja Vansittart tudi tekst za zgodovinski film o lordu Kitchenerju, popularnem angleškem junaku. Vansittart sam izjavlja, da smatra svoje literarno delo za najlepši odmor in najboljšo pomirjenje živcev v sedanjih diplomatsko tako razgibani dobi...

Kitajski sunek pri Kantonu

**Ker so Japonci zaradi okupacije Svatova oslabili svojo
fronto pri Kantonu, so jih Kitajci iznenadili z uspešno
ofenzivo**

Čungking, 4. julija. d. Kitajska poročila govore o koncentraciji močnih kitajskih oddelkov okrog Kantona. V okolici Čungčenga se vrše sedaj hudi boji. Kitajci so zopet osvojili Jangčiao ob železniški progi Kanton—Hankov. Nepristranski vojaški opazovalci menijo, da je kitajsko napredovanje na južnem Kitajskem posledica umaknitve japonskih čet iz okolice Kantona zaradi japonske ofenzive pri Svatovu.

Po Reuterjevih poročilih so kitajske predstraže prišle že 11 milj pred Kanton. Mesta Sinkaj, Lientang in Ventang so Kitajci zopet zavzeli. Z druge strani se poroča, da so Kitajci dosegli že Siakang, 7 milj pred Kantom. Ob železniški progi Peking—Hankov in sicer vzhodno od Tingsiena, trajajo že teden dni srčiti boji med kitajskimi četami in japonskimi četami. Pri bojih je udeleženo 25.000 mož. Umikanje kitajskih čet izpred Svatova se nadaljuje v redu. Kitajci se umikajo proti severu.

Izgledi pogajanj med Anglijo in Japonsko

Tokio, 4. julija. AA. (Reuter): Angleški veleposlanik Craigie je na vprašanje časnika o izglelih angleško-japonskih pogajanjih dejal: Nisem niti optimist niti pesi-

mist. Nadejam se, da se bodo pogajanja končala z uspehom. V pogajanjih v Tokiu se ne bomo dotaknili splošnih mednarodnopolitičnih vprašanj, ker bi to lahko škodilo namenu pogajanj za ureditev tien-cinskega spora.

Tiencin, 4. julija. AA. Stefani: Blokada angleške koncesije je postala spet zelo stroga. Uvoz živil, mleka in premoga je otežkočen.

Japonski protest v Moskvi

Tokio, 4. julija. AA. Japonski veleposlanik v Moskvi Togo je protestiral pri sovjetski vladi zaradi stalnih kršitev pogodb, s katerimi so zajamčene pravice Japoncev glede premogovinskih, petrolejskih vrelcev in ribolova na Daljnem vzhodu. Dejal je, da se lahko položaj poostri, ako Moskva v bodoče ne bi priznala japonskih interesov na severnem delu otoka Sahalina.

4000 mongolskih vojakov obkoljenih

Tokio, 4. julija. AA. (Havas): Kakor poroča agencija Domej, se je japonsko-mandžurskim četam na mongolsko-mandžurski meji posrečilo ob reki Oko obkoliti 4.000 sovjetsko-mongolskih vojakov.

Velika vohunska afera v Belgiji

Poročali smo že o veliki vohunski aferi v Belgiji, v katero je vpletenih osem oseb, med njimi mlad oficir belgijskega generalnega štaba. Afero preiskuje sedaj državno pravdnštvo v Liègeu. Ker so se ob pomankanju točnih podatkov razširile v Belgiji govorice, da gre za odkritje pravega kompota proti varnosti belgijske države, je državno pravdnštvo v Liègeu izdalo uradno sporočilo, v katerem ugotavlja med drugim:

»Že nekaj časa smo prejeli informacije o sumljivih sestankih nekega inozemca z Belgijci. Poizvedbe policije so imele za posledico aretacijo navedenega inozemca. Ta aretacija je omogočila nadaljnje policijske poizvedbe, ki so se končale z aretacijo sedmih Belgijcev. Med temi je tudi neki belgijski oficir, ki je bil dodeljen kartografski službi belgijske vojske, obenem s svojo prijateljico. Preiskovalni sodnik raziskuje sedaj to zadevo. Že v torek je oficirjeva prijateljica podala zelo važne izjave, ki se ujemajo z izjavami inozemskega agenta. Belgijci oficir, ki je bil postavljen pred gotova dejstva, je tri dni najprej tajil, končno pa je priznal, da je inozemskemu agentu izročil od jeseni leta 1937 dalje več važnih dokumentov. Priznal je tudi, da je prejel v zameno večje zneske tuje denarja.«

Iz tega uradnega sporočila je torej jasno razvidno, da gre za hud zločin veleiz-

daje in za eno najtežjih vohunskih afer v Belgiji po vojni. Belgijski listi sami o zadevi iz razumljivih razlogov ne pišejo mnogo. Omejili so se na kratke vesti o aretacijah in na objavo uradnih komunikacij. Ako pomislimo, da imajo v Belgiji še popolno tiskovno svobodo, je ta rezervirana dokaz velikega čuta odgovornosti, ki preveča redakcije belgijskih listov. Isto velja tudi za francoske liste, ki so vrh tega kot izrazito kolportajni listi vedno žejni senzacij. A v tem primeru se tudi oni omejujejo, le na kratke konstatacije. Po njih posnemamo o aferi še naslednje podrobnosti:

Belgijska policija je opazila, da neki trgovski potnik izredno mnogokrat potuje iz Belgije v ... Začela ga je nadzirati in je dognala, da se pred vsakim potovanjem redno sestaja z neko mlado, lepo in elegantno gospodično. Ko so potem še dognali, da je to dekle prijateljica mladega belgijskega generalštabnega oficirja, je sum špijonaže zelo narasel. Ne da bi imela v rokah kak zanesljivo dokaz je policija zato omenjenega trgovskega potnika aretirala, ko je zopet enkrat Preiskali so ga in res našli pri njem zelo važne vojaške listine. Tako je bil sum špijonaže potrjen in sledile so aretacije vseh osumljenцев.

Izredno zasedanje Balkanske zveze

London, 4. julija. o. »Times« poročajo, da bo za mesec avgust sklicano izredno zasedanje Balkanske zveze, na katerem bodo proučili mednarodni položaj. Po mnenju lista se je Balkanska zveza v zadnji dobi znatno okrepila. Jugoslavija je odklonila razcepitve Balkanske zveze in je za nadaljnje sodelovanje.

Nastopna audienca našega lovgega poslanika v Londonu

London, 4. julija. o. Angleški kralj Jurij je sprejel danes v nastopni audienca novega jugoslovenskega poslanika dr. Nikolaja Subotića, ki mu je pri tej priliki izročil svoje poverljive listine.

Roosevelt je zelo zaskrbljen

New York, 4. julija. AA. (Reuter). Jutranji časopisi poročajo, da je bila zastopnikom tiska javljeno iz okolice predsednika Roosevelta, ki se nahaja na letovišču v Hydeparku, da je predsednik zelo zaskrbljen zaradi položaja v Evropi. Predsednik je namreč zahteval, da se mu tudi ponoči dostavljajo važnejše vesti iz Evrope. Razen tega se predsednik po večkrat na dan razgovarja po telefonu z zunanjim ministrom v Washingtonu. Ameriškim poslanikom in veleposlanikom v posameznih evropskih državah je bilo naročeno, naj čim pogosteje pošiljajo obširna poročila. S tem v zvezi se ponovno potrjuje, da misli predsednik Roosevelt, da je nedavno glasovanje v kongresu, ko je predstavniki dom z 280 proti 180 glasovom ostal pri svojem predlogu glede novega zakona o ameriški nevtralnosti, psihološko neugodno vplivalo na razvoj položaja v Evropi. Pričujejo, da bo to predsednikov stalnišče objavljeno tudi službeno za javnost o priliki prihodnjega sprejema časnika v Washingtonu.

Italija in utrđitev Sueškega prekopa

Rim, 4. julija. o. V zvezi z vestmi, da namerava egiptska vlada vojaško utrditi Sueški prekop, piše današnji »Tevever«, da so vsi vojaški ukrepi za obrambo Sueškega prekopa problematični. Vsak prehod skozi Sueški prekop je nemogoč, ako se v primeru vojne v prekopu potopi le ena sama večja vojna ali trgovska ladja. Ladje morajo skozi Sueški prekop voziti z zmanjšano brzino in nudijo na ta način zelo ugoden cilj za letalsko bombardiranje. Italijanska letala: lahko dosežejo Sueški prekop s svojih oporišč na Siciliji, Rodosu ali iz Libije. Angleška vojna mornarica bi bila v tem primeru ožrežana od svojih oporišč in nobena angleška ladja ne bi mogla več priti v Sredozemsko morje, ker bi bil na enak način ogrožen tudi Gibraltar, vrhu tega pa lahko Italija na črti Sicilija — Pantelerija — Libija razdeli Sredozemsko morje v dva ločena dela.

Kongres gledaliških igralcev v Nišu

Beograd, 4. julija. p. V Nišu se je danes pričel kongres naših gledaliških igralcev. Že snodi se je pripeljal in vseh večjih mest v državi v Niš okrog 100 delegatov. Ljubljanske delegatke vodi predsednik ljubljanskega društva Alojzij Drenovec, mariborske pa Pavle Rasberger. Svojim tiskom so niški igralci priredili banket, na katerem sta bili prečitani pozdravni brzojavki iz Sofije in Prage.

Danes je bil kongres svečanost odprt. Po službi božji v pravoslavni cerkvi Sv. Arhangela so igralci v spremljevalni orki na niških ulicah pred spomenik padlih junakov, kjer so položili list venec. Predsednik Nikolić je imel ob tej priliki lep spominski govor. Ob 11. popoldne pa se je v gledališki dvorani pričela slavnostna seja kongresa. Nj. Vel. kralja je zastopal general Radovanović, prisotni pa so bili še poveljniki armije general Naumović, zastopniki vlade in raznih korporacij. Predsednik Nikolić je v kratkih potezah orisal zgodovino igralskega stanu in njegovih stanovskih borb. S kongresa sta bili odposlani vdanostni brzojavki Nj. Vel. kralju in Nj. Vis. knezu namestniku ter brzojavni pozdrav ministrskemu predsedniku in prosvetnemu ministru.

Za predsednika kongresa je bil nato izvoljen stari igralec Dobrica Milutinović. Tajnik glavnega odbora Radenković je podal kratko poročilo o delovanju organizacije. Zastopnik prosvetnega ministra načelnik Vitezić je v izbranih besedah pozdravil kongres, nakar je beograjski književnik Borivoje Stojković predaval o vlogi igralca v družabnem življenju.

Kongres se je popoldne nadaljeval.

Obisk francoskih in angleških študentov v Beogradu

Beograd, 4. julija. p. Od snodi se mudi v Beogradu skupina ameriških, francoskih in angleških študentov, ki so prišli navezati stike z našimi študentskimi organizacijami. Njih namen je manifestirati skupno z njimi za mir, sporazum in sodelovanje narodov. Gostje so bili danes popoldne pri francoskem poslaniku Brugru, ki jim je priredil tudi kosilo. Popoldne so se odpravili na Avalo, kjer so položili venec pred spomenik Nezanega junaka. Po povratku z Avale so se sestali z zastopniki naših mladinskih organizacij. V velikih dvorani univerze bo jutri zvečer svečana omladinska akademija.

Tenis v Wimbledonu

Wimbledon, 4. julija. AA. (Reuter) V četrtfinalu teniških tekem je danes Sperlinga premagala Hardwigova 6:4, 6:0. V dublu sta Jugoslovena Mitić in Puncet premagala Kumbos in Malfroyda v štirih setih.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Pretežno vedro v vsej državi. Nekoliko oblačno utegne biti na skrajnem jugu in jugovzhodu. Dunajska: Jasno, suho, še bolj vroče, lahki južni vetrovi.

Vrnitev kolonij samo po plebiscitu

London, 4. julija. AA. (Reuter). Ministru za dominione siru Thomasu Inskipu je bilo danes v spodnjem domu zastavljeno vprašanje, če se bo pri vladi južnoafriške unije informiral o tem, kakšno naj bi bilo nadomestilo Nemčiji za jugozahodno Afriko in Tanganjiko. Minister je odgovoril, da v današnjih razmerah ne bi bilo prav nič koristno lotiti se polzvedovanja o tem vprašanju. Na vprašanje, če je bral zadnjo izjavo južnoafriškega ministra Pirowa, je minister izjavil, da je bral njegov govor, vendar pa je mnenje, da

Naši kraji in ljudje

Skrčen obrat v kočevskem revirju Kočevski rudarji životarijo v neznosnih razmerah

Kočevje, 3. julija
Ze nekaj mesecev se stanje na kočevskem rudniku venomer slabša. Naročila so se zmanjšala, kar je povzročilo skrčen obrat in s tem minimalno zaposlenost delavstva. Pri zadnjih plačah so mnogi rudarji, družinski očetje, dobili komaj po nekaj kovačev čistega zaslužka. Odtegljaji, za katere je treba delati več šihov mesečno, ostanejo namreč brez ozira na višino zaslužka vedno isti. Rudarski zaupniki so posredovali na vseh koncih in krajih in dobili povsod lepe obljube, pri katerih je tudi ostalo. Zaradi skrčenega obrata grozi skoraj polovici zaposlenega delavstva redukcija, ki pa preostali ne bi prinesla rednega dela. Rudarji se upirajo vsakemu opustitvi svojih tovaršev in bodo vse poziknili, da se rešijo iz neznosnega stanja, ki se je zadnje dni še poslabšalo. Za v bodoče je namreč predvidenih v revirju samo 9 šihov mesečno, od katerih jih skoraj polovica odpade na odbitke. Poleg tega ne bo več postranskega zaslužka pri raznih rudniških delih, kjer so bili mnogi rudarji ob prostih urah zaposleni. Na večje državne dobave zaenkrat ni misliti, o čemer so se rudarski zastopniki informirali. Delavci ne najdejo prave razlage za dejstvo, da ravno kočevski rudnik ne dobi večjih dobav, čeprav je premož po izjavi strokovnjakov brezpogojno uporaben. Po ostalih slovenskih rudnikih, tudi majhnih, redno delajo, dočim je v Kočevju praznovanje spet na dnevnem redu. Rudarji so neuporabni, da bi se lahko našel izhod, če bi nekateri ljudje to hoteli. Doseči od strani države dobavo nekaj sto ton premoga, ni

pretežka zadeva, tega delavstvu ne bo nihče dopovedal.

Med rudniškimi družinami vlada obupna beda. Pojdimo na kratek sprehod, pa se bomo prepričali o tem. Po kolonijah se govori samo o dobavah, o delu in kako bi družine prišle do najnujnejših živil. Med njimi so mnoge s številnimi otroki, ki jih že več mesecev obiskuje samo »gospa skrb«. V konzumu so vsi zadolženi, tako da znaša skupni dolg že okrog 30.000 din. Podpor ni od nikoder, samo Delavska zbornica je poslala celih 2000 din, s katerimi si naj pomagajo stotine ljudi. Podpore ni poslala izvoljenim delavskim zaupnikom temveč Vincencijevi konferenci, ki jo bo seveda po »lastnem preudarku« razdelila.

Od 1000 oz. celo 1400 rudarjev jih je na našem rudniku le še 112. Med njimi so skoraj vsi Slovenci, le kakih 10 je Nemcev, ki pa niso prepojeni z nikakim tujim, nam sovražnim duhom. Poleg socialnih govore torej zlasti nacionalni razlogi za to, da dobi kočevski rudnik dobave in s tem rudarji redno zaposlitev. Zavedajmo se, da živimo na Kočevskem, od koder gre vsaka najmanjša neugodna vest po svetu. Tisti, ki odlasajo, naj si bodo v svesti svoje odgovornosti! Najštevilnejši slovenski stan v kočevski občini je delavec — ali ga hočemo uničiti? Če pogledamo na rudnik in v obe tekstilni tovarni, smo na najboljšji poti, da to dosežemo. Skrb za golo življenje naših ljudi naj bo podlaga narodno obrambnemu delu zlasti v narodno mešanih krajih!

Gorenjci niso zadovoljni z voznim redom Kaj jim ni prav in kaj želijo

Tako neugodnih zvez z Ljubljano Gorenjci že dolgo ni imela kakor letos. Posebno pa jih občutimo še zaradi tega, ker so nam z voznim redom, ki je stopil v veljavo v maju, pokvarili vse, kar smo imeli dobrega v prejšnji dobi. Da se vsakemu posamezniku nikoli ne bo moglo ustreči, je gotovo, toda na množico se pa le mora gledati. Človek z dežele se vozi v mesto po opravkih. V uradih in trgovinah pa se opravi lahko največ v dopoldanskih urah. Vsakdo mora danes računati s časom, ki je vpravi v sedanjosti dobi tako drag. Vsakdo mora gledati, da ga kolikor mogoče dobro izkoristi. Hoditi po Ljubljani križem rok, ali posedati in čakati, kdaj bodo odprli trgovine in urade, je draga zadevščina, posebno za tiste, ki ga doma čaka delo. Oglejmo pa si sedanje vozne zveze z Gorenjskega s Kranjem in z Ljubljano in kaj moremo le opraviti po prihodu vlakov. Za podeželane z Gorenjskega, ki hodijo po opravkih v Ljubljano, prihajajo v poštev vlaki št. 911 in 913. Vsi drugi so skoraj brez pomena in nam ni dosti pomagano, če so ali niso.

Za vse tiste kraje, ki so oddaljeni od železniških postaj, nad Kranjem, in takih je mnogo na Gorenjskem, je odhod vlaka št. 911, tako kakor vozi zdaj, zelo zgođen. Potnik mora večkrat že pred peto uro od doma, če hoče doseči omenjeni vlak. Zdaj, ko je zgodaj svetlo, že gre, hujše pa je pozimi, ko morajo mnogi celo uro daleč v temi hoditi na postajo. Ko pa se pride v Ljubljano, je še vse zaprto. Prihod tega vlaka ima pomen le za tiste, ki se vozijo v Ljubljano v službo ali v šolo. Nu, potem pa za Ljubljano ni, razen brzovlaka, ki je prvi precej drag ter ima postanek le na nekaterih postajah, drugega vlaka, kakor št. 913, ki prihaja v Ljubljano ob 12.13, prav »takrat«, ko so zaprte vse prodajalne in tudi večina uradov.

Dovoljujemo si vprašati: kakšen pomen ima ta vlak za tiste, ki ima večkrat le krajsi opravki v Ljubljani? Ibi v gostilno in naročiti si drago kosilo, potem pa postopati ali posedati najmanj do 15. ure, kajti poleti odprejo prodajalne šele ob tej uri, uradi pa so, če so sploh odprti popoldne, dostopni šele okoli 16. ure.

Ali ni bilo veliko ugodnejše pri prejšnjem voznem redu, ko si prišel v Ljubljano vsaj nekaj minut pred poldnevom? Zelo ugoden je bil prejšnji vozni red za Kranj, dočim je zdajšnji brez pomena za tiste, ki imajo v Kranju le kratka opravila.

Prav tako pa so z voznim redom, ki je bil vpeljan v maju, poslabšali zvezo za povratek iz Ljubljane na Gorenjsko. Do 18. ure je lahko vsakdo vse opravil v Ljubljani in odhod vlaka 918 do 18.40 je bil prav primeren, posebno za tiste, ki so iz odpostaj oddaljenih krajev. Mnogi so lahko prišli domov pri dnevu, dočim morajo zdaj tavati po temi od postaje v domači kraj.

Ni čuda, če se železnica pritožuje, da ji delajo pri osebnem prometu veliko konku. renco avtobusna podjetja! Poleg zelo neugodnih zvez pa potniki niso prav nič veselji neprestanih križanj, prav na vsaki postaji od Ljubljane do Jesenic, posebno pri povratku iz Ljubljane, v vlakcu št. 313. To križanje pa več ali manj povzročajo mnogi drugi vlaki, ki prav nič ne koristijo vsej tisti množici, ki se vozi v Ljubljano po opravkih in ne za zabavo.

V kratkem bodo v Ljubljani odločevali o novem voznem redu. Upajmo, da bo podlaga pri določbi tudi gospodarski pomen osebnih vlakov, ki se odraža posebno v tem: kakšno zvezo z mestom, odnosno iz mesta domov, imajo podeželani.

Za nas Gorenjce bi bil nujno potreben vlak, ki bi prihajal v Ljubljano med 10. in 11. uro popoldne in odhajal iz Ljubljane med 18. in 19. uro.

Naši akademiki na Kočevskem

Šli so v Borovec vezat birmo in so poglobili stike z ljudstvom

Ko je priredilo Jugoslovansko nacionalno akademsko društvo »Jugoslavija« letos v februarju svoj redni zimski narodno-obrambni tabor v Borovcu in Kočevski Reki, je, hoteč navezati se ože stike z našim narodno-ogroženim ljudstvom, z veseljem sprejelo željo g. Pojeta iz Inlaufa pri Borovcu, da bi prevzelo botrovstvo njegovemu 9letnemu sinu Tončku.

Ker je bila določena birma v Borovcu za 19. p. m., smo odpotovali že prejšnji dan zjutraj proti Kočevski in smo prišli popoldne v slikoviti Borovec, v katerem smo postali že kar domači. Sprejeli so nas sami znani obrazi, pozdravi na vse strani in že smo bili v živahnem razgovoru z našimi znanci, ki v tem težkem položaju delajo in se ne strajajo zaprek in truda. Večkrat smo že opozorili na naš kočevski narodnostni in gospodarski problem, vendar še vedno ni prave pozornosti v našem centru, kot bi bilo to pričakovati. Nihče pa si ne more ustvariti prave slike, ako ni sam prišel v te kraje in sam spoznal dejanskega stanja. Organiziranje ekskurzij na našo Kočevsko je nujno potrebno, saj je pokrajina slikovita, naša Kočevska Svica pa bo dobila s tem tudi moralno oporo v težkih dnevih.

Ze prve besede so nas prepričale, da naša pot ni bila zaman. Skoraj bi človek ne verjel, kako tople, odkrit in prisrčen je lahko stik našega kmečkega ljudstva z mlado intelektualno mladino, če ni tega sam videl in občutil. Ta stik mladine in kmeta pa je gotovo najvažnejši tam, kjer je naš človek najbolj prepričan samemu sebi in kjer mora poleg svojega težkega boja za obstanek bojovati še težjo, narodnostno borbo. Ko se je še boter, tovariš predsednik Vekoslav Iskra seznanil s Tončkom, smo v prijetni družbi z našimi preživeli dan. Po pevski vaji zvečer je priredil slovenski zbor podoknico g. škofu Rožmanu, ki je prispele že popoldne v Borovec. V ponedeljek bi morala biti naša skupno za Slovence in Kočevčarje ob 10. uri. Iz nerazumljivih vzrokov pa je borovski župnik Wittine na predvečer preložil slovensko mašo na pol 9. uro, kočevsko pa na deseto uro, čeprav niso mogli biti Slovenci o tej izpremembi pravčasno obveščeni. To je eden izmed dnevnih primerov, kako ravna z našim življenjem. Udeležba seveda ni bila taka, kakor so jo Borovčani pričakovali.

Po birmi smo priredili v šoli majhno slavo za našega in druge slovenske birmance. Ob tej priliki je dobil Tonček lepo klavirsko harmoniko z željo, naj se kmalu nauči vleči meh in ubirati prste po tipkah, da bodo godec in poslušalci lahko dali duška temu, kar nosijo v srcih: naši besedi, naši pesmi. Naši godci so zaigrali nekaj veselih in že je donela po Borovcu slovenska pesem.

Popoldne bi morali že odpotovati, pa smo na ponovne prošnje, čeprav so bili nekateri izmed nas »vezani« v Ljubljani, podaljšali svoj obisk za en dan, da bi lahko prisostvovali sestanku Slovencev v Kočevski Reki. Proti večeru smo se odpeljali tja, kjer smo se še pozno v noč razgovarjali z našimi znanci iz prejšnjih let.

Drugi dan je bil po slovenski maši s petjem in birmi zaupen sestanek vseh zavednih Slovencev. Pokazala se je popolna enotnost prisotnih, ki so zastopali skoraj vse vasi občine Kočevska Reka. Popolnoma nepolitično narodno obrambno

delo CM družbe je že dobilo na Kočevskem svoje trdne postojanke v vsakem kraju. Ako temu dodamo še žilavost naših narodno-obrambnih delavcev, pridemo do zaključka, da bi za Slovence na Kočevskem napačili lahko boljši časi, ako bi se izboljšale gospodarske razmere. Zato pa so nujno potrebna javna dela, ki bodo dvignila njihov socialni položaj. Pri nemški industriji Slovenci ne dobijo zaposlenja, zato jim je treba dati zaslužka na drugačen način, ker so njihova posvetva premajhna, da bi jim nudila dovolj sredstev.

Ko so nas pri odhodu ginjeni pozdravljali, smo jim obljubili, da bomo storili vse, kar bomo mogli. Prosimo javnost, da nas v tem stremeljenju podpre. zlc

Obletnica smrti

Karle Šaplove

Danes leto je v zlati Pragi, kamor se je šla k bratom Čehom navduševati za sokol. sko in slovansko idejo, umrla nepozabna Karla Šaplova. Pogrešamo jo vse, ki smo v slogi in ljubezni delovali v raznih obrednih in narodnih društvih. Njena izguba nam je vedno tako težka in tudi naša bol tako velika, kakor je bila ob njeni prerani smrti. Koliko je blagi pokojnici smrt prihranila bolesti, tuge in razočaranja zaradi tragedij v češki samostojni državi, ki jo je tako ljubila, to ve sam Bog. Danes pomolimo pri maši za pokoj njene duše ter pomemoramo na pokopališču pri Sv. Križu, kjer je leži žara z njenim pepelom, rozi, cvetja, da tako počastimo spomin naše drage Karle. M.a.

Spomin na inž. J. Močnika

Danes poteče leto, ko je odšel v večnost idrijski rojak rudarski glavar inž. Močnik. Spomin nanj in občutek prerane izgube odličnega uradnika in človeka sta sveža še danes, tako za užaloščeno rodbino kakor za njegove znance, prijatelje in sodelavce.

Inž. Močnik je v teku svojega plodnega službovanja izvršil mnogo svojih koristnih zamisli, uveljavil vespovsod veliko sposobnost in h koncu življenja na vodilnem mestu zora neizbrisne brazde v razvoju slovenskega rudarstva. Ko se danes oziramo nazaj na načrte in delo blagopokojnega, se oblikuje pred nami živ lik pravega rudarja, moža energije, socialnega v najlepšem pomenu besede, moža, ki mu je bila osnovna črta njegovega dela demokratična. Sredi poti ga je pokosila smrtna kosa. Slava njegovemu spominu!

Noč groze

Dopis iz Aleksincev

Nekajkrat smo že poročali o strašnih vremenskih neizodah, ki so se prejšnji teden zgodile v nekaterih pokrajinah Srbije. Najhujše je bilo v okolici Aleksincev, s moravskih banovin, od koder smo zdaj dobili od rojakinje naslednji op. s najstrašnejše noči v dneh usodnih neviht:

V noči od torke na sredo je zadivjal strašen veter v vsej okolici Aleksincev. Močno grmelo je že ob 7. zvečer, potem pa se je samo še strašno bliskalo. Nad vasjo Subotincem se je kmalu po 22. uri utrgal oblak in med ploho se je s hribovja zlilo po vasi ogromno vodovje, rušilo pa se je tudi kamenje s tako silo, da je porušilo nekaj hiš ob vnožju. Pobitih od kamenja in utopjenih v hudourniku je bilo 11 oseb ter okrog 600 ovac in 56 glav goveje živine. Škala, sprožena s hriba, je razdejala hišo, v kateri so spali stara mati, gospodinja sin in dve hčerki. Hudournik je zalil razdejano hišo ter odnesel vse te nesrečne ljudi. Gospodar je bil takrat v službi pri rudniku v Aleksincu in, ko je slišal, kaj se je zgodilo doma, se je onesvestil. Podobna nesreča je zadela še dve drugi družini in je od ene ostala samo hčerka, dočim je vse druge člane rodbine cdnesla voda in ubilo kamenje.

Na njivah je bila podlrgi meter visoka, že lepo rumena pšenica, zdaj pa je vse zbl. to od toče ter zasuto s kamenjem in blatom. Po vinogradih stoji samo še nekaj praznih kolov. Ljudje so obupani. Zalosten je pogled na opustošene njive, kjer stare ženske razkopavajo blato in pesek, da bi otele še kaj pridelke. Hudournik je princel s hribov mnogo polomljenega drevja, po njivah in travnikih pa leži tudi razbita pohištva, posoda, poljsko orodje, vmes pa utopljene domače živali. Na njivah je toliko kamenja in gramoza, da ga bodo Subotinci težko spravili proč.

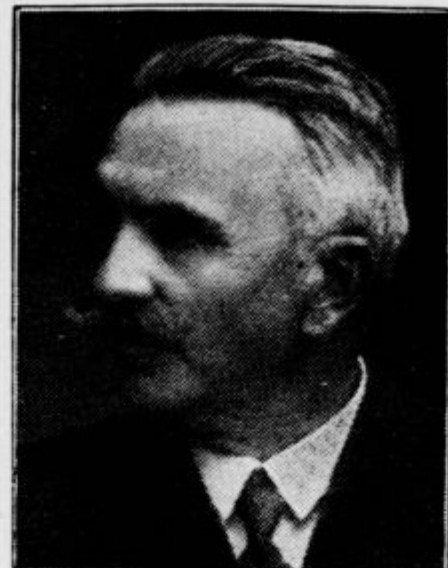
To vam sporočam, da bodo videli v Sloveniji, kako se tudi tu doli na jugu dogajajo strašne vremenske nesreče. — R. P.

Smrt zavednega narodnjaka

Pojčane, 4. julija

V Studenicih pri Poljčanih je umrl, kakor smo kratko poročali, 72letni šolski upravitelj v pokojju g. Jože Kokl. Po rodu od Sv. Tomaža v Ijutomerskih goricah je nastopil pot težavne učiteljske službe v Kapeli pri Radenicih, nato pa je kmalu prišel v Studenice. Službo je vršil vestno 38 let. V Studenicih je našel svoj drugi dom in občani so ga za zasluge izvolili za častnega člana. Povsod, kjer je deloval, se je izkazal za neustrašnega in neomajljivega narodnjaka. Ko je prešel l. 1883, tajni-

stvo gasilsko društvo v Hrastju — štiti, je takoj uvedel slovensko uradovanje. Sploh je, kadar je le mogel, neustrahoma branil koristi ljudstva, s katerim je živel. Osmiljen serbofilistva je moral pred vojaško sodišče. Bredko je bilo zanj, ko je izgubil zvesto družico in ostal sam s tremi otročki. Toda skrbni oče je zanj najlepše poskrbel in so danes na uglednih položajih.

»Veder družabnik, zmeraj razpoložen za zdravilo šalo in lepo pesem«, je zapisalo »Jutro« ob njegovi 70letnici. Tak je ostal do svoje smrti. Ni maral hinavščine, zato je užival med tovariši ugled in spoštovanje. Nekaj časa je bil predsednik slovenjebistriškega učiteljskega društva. Podpiral je društva ter je bil predvsem naklonjen Sokolu.

Pogreb, ki se ga je poleg šolske mladine, številnih tovarišev in gasilcev v uniformi udeležila v nedeljo številna množica ljudstva, je pokazal, kako veliko število prijateljev je imel pokojnik. Takega pogreba v Studenicih že dolgo ni bilo. Poslovili so se od njega v ganljivih govorih šolski nadzornik v pokojju g. Koropeč Janko, domači župnik g. Čede in šolski upravitelj g. Jančko Živko. Grob je bil obut z vencij, cvetjem in zelenjem. Pevci, s katerimi je sam tolikokrat pel, so mu poslednjič zapeli v slovo »Vigreda in Blagor muk«. Dragi Kokl, počivaj v miru! Slava tvojemu spominu!

Tragična smrt

Zagorje, 4. julija

V Stopah med Zagorjem in Lokami se je v nedeljo okrog 19. pripetila nenavadna nesreča, ki je povzročila smrt 53letne Ane, žene posestnika Josipa Giomerija.

Giomerijeva hiša stoji ob glavni cesti, kjer teče potok Medija. Pred nekaj leti si je nasproti onkraj Medije zgradil delavec Jaratovec svojo hišo. Preko potoka je napravil leseno brv, da je imel dohod na cesto. Po tej brvi je še v zadnjih dneh vozil pesek s samokolnico. Tudi v nedeljo ni še nihče opazil, da se brv podira. Ko pa je šla Ana Giomerijeva preko brvi, da bi obiskala svojo sestro, se je brv prelomila in nesrečna žena je z glavo naprej padla v vodo in obležala v nezavesti. Prvi jo je opazil neki kolesar ter obvestil prebivalce v bližini. Ženo so spravili iz vode na oni strani Medije, potem pa v naglici nanosili nekaj lesa ter napravili drugo brv, da so ponesrečenko lahko odnesli v njen dom. Poškodbe, ki jih je dobila pri padcu močna žena, pa so bile tako hude, da so kmalu povzročile smrt.

Pokojna Ana je bila skrbna gospodinja in v dobra mati ter sočustvujejo vsi z vdolcem in hčerko. Pogreb Ane Giomerijeve bo danes ob 15. na zagorskem pokopališču. Naj bo pokojnici lahko domača gruda, rodbini pa naše iskreno sožalje.

Taborjenje celjskih skavtov

Izpraznile so se šolske sobe in mladina se je razkropila na vse kraje. Počitnice so ... Vesela beseda, ob kateri se razbijejo vse mračne misli, se razklenjejo ozke stene, da zadila telo v neizmerno sproščenost in svobodo.

Ko se izpraznijo učilnice, ima že skoraj vsak izdelane načrte, kako bo najlepše preživel počitnice. Nekateri gredo k sorodnikom na deželo, drugi preživijo dva meseca kar doma, mnogo jih pa je, ki vse leto zbirajo denar in potem z bormimi prihranki prepotujejo našo lepo domovino. Mnogi pa si postavijo platene domove in uživajo prirodo, sonce in vodo, daleč proč od mestnega hrupa in šuma — v tih, ne pokvarjeni prirodi...

»Kam pa pojedš ti na počitnice?« sem se pozanimal pri sosedovem Rudiju.

»S skavti na tabor v Slovenji Gradec!« mi je hitro odvrnil in oči so mu zažarele, kot da sedi zvečer ob tabornem ognju.

»Kako pa to, da ravno v Sloveniji gradec?«

»Veste, mi smo sicer svetovna organizacija, toda iskreno ljubimo vse, kar je v naši domovini. Ker pa je tam precej ljudi, ki ne čutijo naše, bomo skušali dvigniti narodno zavest, da ljudje spoznajo, da živimo v svobodni in prelepi državi!«

»A tako torej! Potem pa bodo seveda tudi starejši skavti zraven?«

Seveda tudi starejši skavtov ne bo manjkalo, glavna pa bosta br. starešina Veliki Hrast in taborvodja br. Uta-ha. Vseh nas bo okoli trideset.

»Kaj pa delate ves dan na taboru?« sem ga spraševal dalje.

»O, prav veselo je«, mi je hitro odvrnil. »ob šestih zjutraj vstanemo, sledi 10 minut jutranje telovadbe, umivanje, zajtrk, pospravljanje šotorov in taborišča, nato pregled po taborvodji in kigieničarju, dvig zastave, dve uri praktičnih vaj, potem je odmor, končno glavno delo: kosilo, za njim enourni molk, kopanje, nato zopet pionirske, topografske, signalne in druge vaje, odmor, večerni pregled, večerja in taborna zabava, zatem pa se porazgubimo v šotore in na vse pazi straža, ki se vsaki dve uri menja.«

»No, če je tako, ti pa skoraj zavidam vse, kar boš doživel.«

»Pa nas obiščite!« me je veselo pogledal, »saj taborišče ni daleč od mesta!«

»Morda pa pridem« sem pristavil.

»Glavno sem skoraj pozabil,« sem se zalkal za njim, »kdaj se pa tabor prične?«

»V sredo 5. julija!« je odhajaje odvrnil dečko. Mogoče se je spomnil, da si mora še kaj pripraviti za tabor.

Zri sem za Rudijem, v strcu pa sem bil vesel vseh teh mladih ljudi, ki tako radi politijo tja, kjer je narava še neoskrunjena in najlepša. V mislih sem bil v bodočnosti ter sem videl vse te dečke kot dobre državljane in prave ljudi, ki jih je vzgojila velika skavtska ideja...

Pomagaj svojemu otroku,
da ohrani kolikor mogoče dolgo prve zobe!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Josip Benko — 50 letnik

Ko nas je že Prekmurci teden opozoril na hotenje te naše obrobne pokrajine, da se kulturno in gospodarsko čim živeje poveže z novo državo, je prav, da se ob njegovi petdesetletnici pridružimo predstavnikom vseh društev in korporacij iz Murske Sobotice, ki so na prisrčni proslavi pred slavljenčevim rojstnim dnevom dali duška svojem razpoloženju, in se tudi v imenu širše napredne javnosti spomnimo na delo tistega moža, ki je bil v Prekmurju med prvimi, ki so s treznim pogledom

spoznali, da mora mladi rod Prekmurcev iskati novih življenjskih oblik, ako ne izkoristiti vse možnosti, katere so se v novih okoliščinah našemu zavednemu človeku nudile.

Josip Benko je »selfmademan«, kar je seveda priznanje. Ze če ga vidiš, bi skoraj gotovo tudi na pogled uganil: telo mu je ko nakovalo — zajetno in močno. Na njem glava s svojevrstnim izrazom volje in inteligence, danes še tudi z rahlim odtlenkom utrujenosti, pred leti pa, dokler cilji še niso bili doseženi, z izrazitimi potezami dveh nevsakdanjih lastnosti: vztrajnosti in prizadevnosti. Vendar pa imaš danes ko nekdaj občutek, da govoriš s človekom z vero vase, z vero, ki jo zna prenesti tudi na okolico.

Benko prihaja prav za prav iz malih razmer. Njegov oče je bil kmet in mimogrede tudi trgovec z živino; sin naj bi hodil po njegovih stopinjah, čeprav ga je srčna želja gnala v študij — hotel bi postati inženjer. Toda oče ni pustil edinca iz rok, po končani praksi v Leobnu ga je vzel domov. Doma ni samo sledil očetu, marveč ga je njegov lastni podjetni duh vodil od uspeha do uspeha. Strmo se je vspela njegova življenjska pot z l. 1919. V Prekmurju so ponosni na vse, kar je njihovega. Zato se je tam v izpremenjenih razmerah mogel zares uveljaviti le domačin. Da je usoda izbrala prav Josipa Benka za vodilno osebnost novega Prekmurja, ni zgolj slučaj, saj spada mož med tiste v našem narodu dokaj redko sejanje ljudi, ki si nalože na svoja ramena tudi neobičajno breme odgovornosti. Poslovnega človeka ni treba nad mero hvaliti, ako ni drugega ko primitivni uživalec svoje gospodarske moči; šele če ima tenak posluh za obča socialna in narodna vprašanja, predstavlja zares izbranca. Benkov industrijski obrat za predelavo mesa je brez dvoma odlična gospodarska ustanova, ki jo zna naš potrošač prav dobro ceniti, toda bila bi samo to, ko bi ne bila obenem tudi dokaz prave stvariteljske miselnosti — miselnosti, ki ne dopušča da bi uporabljal dobiček za drugo kot za modernizacijo naprav — ter podlaga, ki šele omogoča lastnik njegove širokogrudne geste v javnem življenju. Soboška občina, ki ji je bil prvi izvoljen župan, evangeličanska cerkevna občina, katere laični predstavnik je, soboški sreč, ki ga je dolga leta kot poslanec zastopal, vsa naša društva — predvsem seveda Sokol — so zgornje priče njegove javne dejavnosti. Lokalne prilike so ga v političnem življenju vodile tudi po poteh, ki niso bila naša, vendar smo spoznali v njem vse od prevrata sem vedno le človeka, ki se je kot zvest sin svojega naroda brez pridržkov zastavljal za novo državo. Pri zadnjih volitvah ni kandidiral; umaknil se je v praktično delo. Ako naj bo ta politični odmor obenem napoved novega vzgona, mu k njegovi petdesetletnici ne moremo želeti drugega kakor vso srečo.

— Pri zlati žili, bolečinah v križu, zastoji krvotoka jeter in nezadostnem izločevanju želodca, nastalih vsled zapeke, se dosežejo vedno odlični uspehi z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo. Bolniki radi jemljejo preizkušeno »Franz-Josefov« grenko vodo in jo dobro preneso tudi pri večkratni porabi.

Ogl. reg. št. br. 30474/33.

Domače vesti

* **Smrt za služnega črnogorskega znanstvenika.** V svojem rojstnem kraju Obodu pri Reki Crnojevića je umrl najuglednejši znanstvenik iz Črne gore Andrija Jovičić, star 71 let. Jovičić je bil potomec znane veljaške rodbine, ki je igrala važno vlogo v dobi barjaktarsko komandirske Črne gore, a se je proti tradicijam svoje rodbine rajši odločil za knjigo in pero, kakor pa za puško in meč. Ko je dovršil gimnazijske studije, je hotel iti v Rusijo, a ker mu to ni bilo mogoče, je šel za učitelja v Moračo. Samostojno se je ukvarjal z zemljepisnimi in zgodovinskimi studijmi in kot geograf je postal sodružnik pokojnega učenjaka Jovana Cvijića, ki je visoko cenil njegovo delo. Njegove zgodovinske in zemljepisne razprave so objavljali vsi srbski listi in revije. Izšlo je tudi precej njegovih knjig iz etnografije in Srbska akademika znanosti ga je izvolila za svojega dopisnega člana. Jovičić je napisal tudi celo vrsto učnih knjig za šole v svoji ožji domovini. Za temeljito izobrazbo in vzgojo so mu hvaležni mnogi današnji ugledni pedagogi in javni delavci. Med njegovimi učenci je bil tudi patriarh Gavril.

* **Iz Legije koroških borcev.** Dne 9. julija bo na Vrhniki v prostorih Narodne šole ustanovni občni zbor krajevne organizacije Legije koroških borcev. Naprosamo vse one, ki so se udeležili v letih 1918 do 1919 bojov na severni meji, da se polnoštevilno udeležijo tega zbora, na katerem bo poročal delegat glavnega odbora in na katerem se bomo po dolgih 20 letih sestali, da si izvolimo upravni odbor nove krajevne postojanke bivših koroških borcev. Občni zbor se vrši ob 15. uri popoldne. Pridite točno in zanesljivo.

* **Važno opozorilo na pomanjkljivosti protijetne borb.** Na zadnjem zborovanju organizacije hrvatskih zdravnikov v Zagrebu je predaval šef oddelka za pljučne bolezni v bolnišnici usmiljenih sester v Zagrebu dr. Milan Žepić o vprašanju zdravljenja jetičnih bolnikov. Predavatelj je na glasil, da imamo v državi premalo bolnišnic, v obstoječih bolnišnicah pa so zelo pomanjkljivi oddelki za jetične bolnike. Za uspešno protijetno akcijo nikakor ne zadostujejo sanatoriji in posebna zdravilišča. V teh zdraviliščih skoraj ne najdeš kmeta, ker so zdravilišča namenjena v prvi vrsti članom ali zavarovalcem raznih ustanov. Zdravljenje v zdraviliščih je predrago. Dnevni stroški za enega bolnika znašajo okrog 70 din, v bolnišnicah pa bi znašali komaj 24 do 25 din. Na vsak način moramo najti za drago sanatorijsko zdravljenje nadomestilo z nižjimi stroški.

* **Pri sončenju uporabljajte Tschamba.** Fil. Kr. dvorni dobavitelj, DROGERIJA GREGORIĆ, Ljubljana, Prešernova 5.

* **Smrt stare slovenske korenine.** V Hudi južni je umrl v ponedeljek 3. t. m. obče znani posestnik, trgovec in gostilničar g. Simon Kemperle. Dočakal je 84 let. Bolehal je le nekaj mesecev. Sinu novinarju g. Poldetu in hčerka učiteljica gospa. Cidnema Elki in Zofki naše iskreno sožalje!

* **V Hercegovini se je lani naučilo štati in pisati 19.000 analababov.** Na glavni skupščini Hrvatskega prosvetnega društva »Napredak« v Sarajevu je naletelo na veliko zanimanje poročilo vodstva akcije za pobiranje nepismenosti, ki ustanovlja po Bosni in Hercegovini tako zbrane ABC klube. Pregled poročil vseh takih klubov in zaključki mnogih tečajev dokazuje, da se je lani na področju Bosne in Hercegovine naučilo pisati in štati nad 19.000 oseb. Med letom je bilo zaradi ustanovitve ABC klubov in tečajev po vseh nad tisoč sestankov, voditeljskih in učiteljskih službo v klubih in tečajih pa je izvrševalo nad 2.000 članov »Napredka«. To društvo je razdelilo med siromašnimi vasčani nad 35.000 abecednic in nad 20.000 drugih knjig. Za svojo prosvetno akcijo je »Napredak« izdal seveda mnogo denarja, lepi uspehi pa odtehtajo vse izdatke.

GRADO PENSION SAN MARCO

— MONNA LISA —
Najodličnejša kuhinja. Nasproti obrežju. Tek. voda. Vrt.

* **Slovesna otvoritev prvega planinskega botaničnega vrta.** Na Sljemenu nad Zagrebom je bilo v nedeljo veliko planinsko slavlje. Praznovali so 50letnico postavitve razgledne piramide in otvoritve planinskega botaničnega vrta, ki je prvi na vsem Balkanu. Zjutraj je vreme slabo kazalo, a pozneje, ko se je zjasnilo, je prihitelo na Sljeme na tisoče planincev. Planinski botanični vrt je uredil znani botanik dr. Fran Kušan.

* **Promocija.** V četrtek 6. t. m. opoldne bodo v zbornici dvorani univerze v Ljubljani promovirani za doktorje prava gg. Jože Dobovšek iz Ljubljane, Marjan Ogriček iz Celja in Edvard Valenčič iz Zalca. Čestitamo!

* **Za pisarniške ravnatelje** so bili imenovani dosedanjí upravni uradniki pri upravljalstvu v Ljubljani: Jurca Anton in Mislej Rudolf ter Andrejčič pri upravni policiji v Mariboru.

* **Rok prijave za izlet planincev v bolgarske planine,** ki ga priredi SPD v Ljubljani v času od 17. do 31. avgusta, je podaljšan do 15. julija, ker je veliko zanimanje in nekateri se niso mogli do 30. junija urediti svojih dopustov. Kdor se želi udeležiti tega izleta, naj se nemudoma prijavi v pisarni SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4-I.

* **Članom OUZD.** Danes na praznik sv. Cirila in Metoda zdravnikov OUZD ne bodo ordinirali. V nujnih primerih se je obrniti za zdravniško pomoč na rajnske zdravnike. Seznam rajnskih zdravnikov je razviden iz tablice v veži ambulancij.

* **V gostine vlamljajo.** Nedavno se je po Guštanj na naglo razširila vest, da je bilo ponoči vlamljeno v gostilno pri Jamšku. Vlomili so z dolgim drogom razklenili debelo železno omrežje in v toliko, da je nastala dovolj velika luknja, skozi katero so zlezli v notranjost. Iz točilnic so odnesli predal z okoli 200 din, cigaret pa okrog 75 din. Železniško legitimacijo z dokumenti nam, karice gd. Lendenbergerjeve, dva litra vina in eno steklenico kisle vode, katero so menda imeli za žganje. Dva dni pred tem vdomom je bilo na podoben način vlamljeno v Dravogradu pri gostilničarju Pernatu. Varnostni organi se trudijo, da bi prišli tatovom na sled.

* **Ura, ki točno kaže čas vseh delov sveta.** V Jugoslaviji je mnogo izumiteljev, ki so patentirali že najrazličnejše izume. Nekateri so zelo praktični, so pa med njimi seveda tudi taki, da se mora človek vprašati, čemu toliko truda za stvar, pri kateri človek ne vidi nobene koristi. Jugoslovanski izumitelji so organizirani in se seže organizacije v Zagrebu. Nekajkrat so že razstavili svoje izume doma in na tujem in so letos povabljeni celo na mednarodno razstavo v Belgiji. Neki Zagrebčan je zdaj izumil avtomatično uro, ki kaže čas v vseh delih sveta. Svoj izum je razkazoval v uredništvih zagrebških listov ter opisoval njegov sistem. Mož je prepričan, da bo svojo uro dobro prodal v Bolgariji. Ko so ga vprašali, ali misli, da ima njegov izum praktično vrednost in korist, je samozavestno odgovoril, da jo ima, češ, saj je dosti ljudi, ki jih zelo zanima koliko je ura v Avstraliji, Sibiriji, Afriki in bogve še kje takrat, ko kažejo naše ure recimo 12.

* **»Ljudska samopomoč« v Mariboru** je imela v nedeljo 2. t. m. svoj redni občni zbor, na katerem so se sprejela nova pravila, po katerih se je pretvorila iz registrovane pomožne blaginje v zavarovalno združenje z omejenim jamstvom. Novi zakon o gospodarskih združenjih z dne 24. sept. 1937 vsebuje določbo, s katero se ukine zakon o registrovanih pomožnih blaginjah in se morajo te pretvoriti v 4 letih po določbah zakona. Odbor je smatral po posvetovanju s strokovnjaki za najprimernejšo obliko združenja z omejenim jamstvom, kar je sedaj občni zbor sprejel. — Iz poročil blaginjskih funkcionarjev pospomamo, da je imela Ljudska samopomoč konec lanskega leta (1938) 8.107 članov, prometa čez 36 milijonov, a matematične rezerve in varnostni sklad sta dosegla vsoto din 7.807.181.93. Na predlog zavarovalnega tehnika je občni zbor sklenil, da se dajatev (pogrebne) članov, pristopivših do 1. nov. 1933, do nadaljnjega zmanjšajo za 18%. (—)

* **Dolomiti vas vabijo!** Udeležite se izleta v Dolomite, ki ga priredi od 15. do 19. julija izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Franciskanska ul., tel. 22-50. Prijave do 9. julija. (—)

KONJSKE DIRKE

v nedeljo, dne 9. julija ob 15. uri na vojaškem vežbališču poleg aerodroma. Dohod iz Zaloške ceste pri hiši št. 26 tik banovinske umobolnice.

* **Nevihita je prekinila tradicionalno konjsko dirko.** Vrbsko kolo jahačev, ki je bilo ustanovljeno v spomin na vojvodo Petra Mrkonjića, prireja vsako leto na Ba. njaluškem polju velike konjske dirke, za katere vlada ogromno zanimanje. V nedeljo pa se je že med drugo točko sporeda vsula tolika ploha, da so bile dirke preklicane in preložene.

* **Obsojena častilepota.** Pred okrožnim sodiščem v Šibeniku je bila zanimiva priznava razprava, ki ima za povod precej čuden dogodek, ki se je pripetil lani v Benkovcu na zelo živahnem sejmišču. Tam je imel občinski uradnik Mato Vrcelj v občinski biltenarici polne roke dela, ker je izpolnjeval živinske potne liste ter od sejmarijev pobiral takse. Mimo je prišel sreški načelnik Nikola Zoković, katerega pa hudo zaposleni občinski uradnik ni pozdravil. Načelnik je smatral to za izzivanje in žalitev ter je dal Vrcelja takoj zapreti. Šele po ukazu banske uprave je bil Vrcelj izpuščen iz zapor. Vrcelj je načelnika Zokovića tožil zaradi protipostavne aretacije. Pred okrajnim sodiščem v Benkovcu je bil načelnik oproščen. Vrcelj pa se je pritožil na okrožno sodišče, ki je zdaj načelnika Zokovića obsodilo na 15 dni zapor, pogojno na tri leta.

Iz Ljubljane

u— **Vojnim dobrovolcem!** V društveni sobi sreske organizacije vojnih dobrovolcev v Ljubljani (Franciskanska ul. 10) se bo v mesecih juliju in avgustu poslovalo le v ponedeljkih, srediha in petkih od 18. do 19. ure, nato pa zopet vsaki dan v istem času. — Uprava.

u— **O kolestarskem vpisovanju** priredi Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana debatni večer v petek 7. julija ob 20. uri v društveni predavalnici na Kongresnem trgu št. 1 II. nadstropje (v poslopju Kazine). Kratke referat o tem vprašanju bo podal inž. Lapajne Svetko. Vabljeni so vsi člani Udruženja in inženjerji sploh, pa tudi drugi, ki se za stvar zanimajo.

Pisarniška moč,

samostojna v vseh pisarniških poslih, s oerfektim znanjem strojepljasa in stenografije, vajena poslovanja s strankami dobi takoj namestitve v veliki društveni pisarni. Ponudbe s sliko je treba poslati do 10. julija 1939, na oglasni odd. »Jutra« pod značko »Planine 1000«.

u— **Sokol Ljubljana—Vič** poziva svoje članstvo in naraščajo, ki sta se prijavila za zlet v Sofijo, da se drevi zanesljivo in točno ob 20. zglati v pisarni Sokolskega doma, kjer bodo razdeljene legitimacije in izdana vsa navodila. Vozne karte direktno do Sofije naj kupijo vsi udeleženci jutri pri Putniku na Tyrševi cesti. Odhod iz Ljubljane bo v kroju, zato morajo priti vsi udeleženci v kroju na zbirališče v Tivolju, oz. na skupno zbirališče v Sokolskem domu na Viču. Uro zbirališča bomo javili drevi v Sokolskem domu. Vsi točni in zanesljivi. Uprava bo vse legitimacije, ki jih ne bodo udeleženci dvignili drevi, vrnila župi. Uprava.

u— **Sestanek maturantov 8. razreda** 1. 1939. klasične gimnazije v Ljubljani bo v soboto zvečer ob 8. pri Keršiču v Šiški. Brez prijav.

u— **Ribarsko društvo** priredi 9. t. m. izlet v Radovljico in Kamno gorico. Odhod iz Ljubljane, glavni kolodvor, ob 5.40. Vabimo članstvo, da se izleta udeleži s svojimi prijatelji. (—)

u— **Kolo jahačev in vozačev** priredi v nedeljo 9. t. m. ob 15. na vojaškem vežbališču poleg aerodroma konjske dirke, pri katerih bodo tekmovali najboljši konji dravske banovine in iz Zagreba. Na zanimivo prireditve opozarjamo že danes, več pa bomo o njej poročali v prihodnjih dneh.

DANES PREMIERA!
Film o treh zaljubljenih,
ki se borijo proti laži
Predstave ob 19. in 21. uri

Nesramna laž

(INFAMILJA)
Miriam Hopkins, Marie Oberen,
Joel McCrea.
KINO UNION — tel. 22-21

u— **Dar slepm.** Tvrđica V. A. Janes na Alekssandrovi cesti 12 daruje za slepe din 100 namestno venca na krsto bolnišničnoj-nega dr. Fr. Derganca.

u— **Ženski APZ.** Sporočamo, da so dotiskani zvezki s programom koncerta ženskega akademskega pevkega zbora, ki bo v petek 7. t. m. ob pol 21. v veliki dvorani Filharmonične družbe. Vstopnice so na razpolago še od 20 din navzdol. Koncertna blagajna posluje na univerzi v vratarjevi loži dnevno od 8. do 18. ure. Programe, ki so po 2 din, in vstopnice si preskrbite že vnaprej. Obiščite koncert in podprimo plemenito delo slušateljice naše univerze. (—)

Oprema planinca ni popolna brez Slamičevih konzerv. Higijenično so izdelane in v kakovosti brez tekmeča.

u— **Za varnost prometa.** Uprava policije razglasa: Z vedno naraščajočim prometom vseh vrst vozil so nevarnosti za imetje in življenje prebivalstva vsak dan večje. Zgovoren dokaz za to so prometne nesreče, ki se dan za dnem dogajajo po Ljubljani in na deželi. Kljub temu, da imamo predpise, ki urejajo vse cestni promet, se dnevno opaža, da se prebivalstvo ne drži teh predpisov, bodisi iz malomarnosti, bodisi iz nevednosti. Ves promet je zaradi tega oviran in ogrožen. Posebno malomarni so vozniki, ki vozijo po levi strani ali sredi ceste, puščajo svoja vozila brez nadzorstva na cesti, ponoči svojih vozil ne osvetlujejo z lučjo in nimajo na volizih predpisane reflektorne stekla. Kolesarji vozijo vstric, drve brezobzirno po ozkih ulicah in klancih, nimajo luči, ne reflektorne stekla na kolesih. Vozaki motornih vozil se tudi tam, kjer širina in ustroj ceste ne dopušta hitre vožnje in pri vožnji skozi naselja, ne drže predpisov o dovoljeni brzini, preoblagajo svoja tovorna in osebna vozila, ne zasenčijo pri srečevanju in pri vožnji skozi mesta žarometov, ne dajejo pri prehitavanju potrebnih znakov ter na križiščih ne posvečajo dovolj pažnje ostalemu prometu. Pešci korakajo brezskrbno po sredi ceste, posamezni ali v grupah, se ne zmanjajo za varnostne signale, hodijo čez ceste, kakor bi se jim sanjalo, ne upoštevajo za pešce označenih prehodov, postajajo v grupah sredi ceste in se tam razgovarjajo ter z vsem tem svojim nepravilnim ravnanjem ogrožajo ne samo svojo osebno varnost, temveč tudi vse promet. V stremeljenju, da se napravi vendar še enkrat red na cestah v Ljubljani in po deželi, je uprava policije naročila vsem svojim organom, da vse kršilce prometnih predpisov brezobzirno prijavijo zaradi kaznovanja. Prebivalstvo opozarjamo, da se točno, pokorava predpisom cestnega reda, ker bodo sicer kršilci najhujše kaznovani.

Iz Maribora

a— **50-letnica mature** obhajajo v nedeljo 9. t. m. v Mariboru sledeči učitelji: Miško Cizelj (Maribor), Franc Iglar (Slovenj Gradec), Jože Kranjc (Smartno ob Paki), Tomaž Kurbus (Rogaška Slatina), Franc Ratey (Wildon), Josip Serbec (Lipnica), Julij Ogrizek (Gradec), Josip Terčar (Smartno ob Paki) in Franc Zacherl (Ljutomer). Ob 9. uri se sestanejo v starem učiteljski pri gdč. Minki Zacherlovi v Korščevi ulici 2, ob 10. uri sv. maša v stolnici za pokojne profesorje in tovariše.

a— **Promocija.** Gdč. Marga Walland iz Slovenske Bistrice je bila na zagrebški univerzi promovirana za doktorja medicine.

a— **Zdravniška dežurna služba.** Danes na praznik sv. Cirila in Metoda ima zdravniško dežurno službo za nujno zdravniško pomoč zdravnik OUZD dr. Teobald Zirnigast, Kralja Petra trg 2.

a— **Šahovske novice.** Predsnočnim so se pričele v kavarni Bristol šahovske tekme za prvenstvo Maribora, ki jih organizira tukajšnji SK Železničar. Prvo kolo je prineslo sledeče rezultate: Mohorčič : Marvin 1:0, Mišura : Eferl 1:0, Lukeš jun. : dr. Krulc 1:0, Ketiš : Petek 1:0, Vidovič : Nusan remis, Babič : Lukeš sen. remis, Čertalič : Knecht remis. Snoci je bilo drugo kolo šahovskega prvenstvenega tekmovalja.

a— **Železniški vozniki** red 1940/41. Konec železniški direkciji v Beogradu anketi gleški direkciji v Ljubljani in pri generalni železniški direkciji v Beogradu anketi glede novega voznega reda 1940/41. Na teh anketah se bo Tujskoprometna zveza v Mariboru zavzela za potrebe področja bivše mariborske oblasti glede zboljšanja prometnih prilik v interesu našega tujskega prometa. Da bi mogla ob tej priložnosti pravilno zagovarjati vse prometne potrebe tudi lokalnih tujskoprometnih interesov, prosi Tujskoprometna zveza v Mariboru vse občinske uprave, tujskoprometna društva in ustanove, podružnice SPD in ostale interese, da ji pošljejo izčrpan poročila. Poročila naj vsebujejo opazne novega reda. Poročila naj vsebujejo opaznja in pripombe k sedaj veljavnemu voznemu redu, predloge za spremembe sedanje ga voznega reda, želje za novi vozni red in želje za promet direktnih vagonov. Poročila je poslati najkasneje do 10. julija na naslov Tujskoprometne zveze »Putnik« v Mariboru, Trg svobode-Grad.

a— **Tuji in Maribor.** V juniju je obiskalo Maribor 1485 tujcev, med katerimi je bilo največ Nemcev in sicer 612, Italijanov je bilo 40, Čehov 24, Madžarov 14.

a— **Obrotno gibanje v Mariboru.** V preteklem mesecu je izdala mestna obrtna oblast na novo 14 obrtnih pravic, črtala pa jih je 10.

a— **Usoden padec z žične železnice.** 40-letni Anton Pukl je bil zaposlen z barvanjem žične železnice med št. Iljem in Sladko goro. Pri tem je po nesrečnem naključju omahnil z višine 8 m in obelžal z razbito čeljustjo ter zlomljenima rokama. Pukla so odpremili v bolnišnico. Njegovo stanje je precej resno.

a— **Justifikacija.** Včeraj zjutraj je bila izvršena smrtna kazen nad Silvestrom Krajncem, ki je bil, kakor znano, obsodjen zaradi roparskega umora. V dobi po prevratu je Krajncova justifikacija osma po vrsti na dvorišču mariborske ječelnice. Prvi je bil obsojen Andrej Lichtenwallner 26. marca 1923, potem Anton Rozman 25. maja 1923, sledila sta zloglasna zločinci in morilca Zlahtič in Čič, ki sta bila obsojena 20. marca 1926, potem Lakner in Pančur, ki so ju obesili 25. februarja 1935, nato pa Juhant, ki je bil justifikiran 24. junija 1935.

PESEM REKE

veličanstvena muzikalna drama po slavni noveli Edne Ferber »Show Boat«.

— V glavni vlogi: Irene Dunne in Allan Jones. Globoka in ganljiva pesem ljubezni, trpljenja in sreče! — Muzika: Jerome Kern. Režija: James Whale. Poletne znižane cene! KINO SLOGA, tel. 27.30, ob 16., in 21. uri.

PREMIERA DANES!

a— **Mladolletni strahovalci** ptujske okolice. V januarju, februarju in marcu je skupina mladolletnih strahovalcev krada in vlamjalja po Ptuj in okolici. Vse so odnesli, kar se jim je zdelo količikaj vredno. Orožnikom pa se je kmalu posrečilo zajeti nevarno družino tatinskih mladolletnikov, starih 16 do 18 let. Njihov kolodvorja pa je bil 24-letni Franc Turščak, doma iz Mestnega vrha pri Ptuj, ki ga je mali kazenski senat obsodil na leto dni in 4 mesece strogega zaporu ter na izgubo častnih državljanov pravic za dobo 3 let. Ostali člani te skupine pa so bili obsojeni na kazen od 12 mesecev do 4 mesece strogega zaporu.

Iz Celja

a— **Zbor celjskega sokolskega okrožja.** Sokolsko društvo Celje-matica opozarja vse svoje članstvo in naraščajo, da bo v nedeljo 9. t. m. v Laškem obvezen zbor vsega celjskega okrožja. Zbor bo v okviru jubilejnih proslav in razvija naraščajočega prapora Sokolskega društva v Laškem. Sokolsko društvo Celje-matica poziva zaradi tega vse brate in sestre, da se zberejo v nedeljo v Laškem. Skupen odhod iz Celja z vlakom ob 13.52.

a— **V poročilu o učnih uspehih na drž. dvorazredni trgovski šoli v Celju,** ki smo ga objavili v nedeljo, se je vrnilo več napak, zato objavljamo številke še enkrat. Ob koncu šolskega leta je bilo na zavodu 49 učencev in 97. učenec, skupaj 146. Razred je dovršilo 31 učencev in 64 učenec, skupaj 95, popravni izpit ima 12 učencev in 24 učenec, skupaj 36, razredni izpit imata 2 učenici, razreda niso izdelali 4 učenici in 6 učenec, skupaj 10, pravico do rednega šolanja so izgubili 2 učenca in 1 učenka, skupaj 3. Na zavodu je bila samo 1 odličnjakinja.

a— **Umrla** je v ponedeljek na Lopati pri Celju 61letna posestnica žena Antonija Krajncova.

a— **Na tomboli gasilske čete v Gaberju,** ki je bila v nedeljo popoldne pred gasilskim domom v Gaberju ob zelo lepi udeležbi občinstva, so zadeli glavne tombolske dobitke: 1. dobitek (moško kolo) cinkarniški delavec Jože Letner s Sp. Hudinje, 2. dobitek (žensko kolo) hčerka občinskega nameščenca Agica Vučkova iz Gaberja, 3. dobitek (moško kolo) zasebnik Kučar s hriba sv. Jožefa, 4. dobitek (voz premo) zlatarski pomočnik Ivan Kragl iz Nove vasi, 5. dobitek (500 komadov opeke) delavec Anton Koradžija z Zg. Hudinje, 6. dobitek (umivalno garnituro) pekovski pomočnik Anton Čeko iz Gaberja, 7. dobitek (voz drv) posestnica Marija Mast. nakova iz Arclina, 8. dobitek (kuhinsko garnituro) delavec Franc Kunst iz Zado-brove, 9. dobitek (umivalni servis) delavec Rudolf Tekavec iz Celja, 10. dobitek (servis za liker) rudarjeva žena Franja Slapnikova iz Trnovelji, 11. dobitek (električno namizno svetilko) posestnik Ivan Voh z Gorice pri Veliki Pirečici.

a— **Otrok se je zadušil s češnjo.** Ko je dvestletni delavec sinček Ivan Divjak v Ojstriči vasi pri Sv. Juriju ob Taboru včeraj zjutraj jedel domo češnjo, mu je češnja obšla v sapniku. Deček se je pričel daviti. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer pa je takoj po prevozu izdihnil zaradi zadušitve.

a— **Bivši trgovci,** sedaj brez posla in sredstev, bolan, za delo nesposoben in v hudi sili, prosi dobrosrčne ljudi za blagoturno pomoč, bodisi v ponosi obliki, bodisi v hrani ali gotovini. Naslov v podružnici »Jutra« v Celju.

a— **Oblika se ji je vnela.** V Malem vrhu pri Smartnem ob Paki se je v ponedeljek ponesrečila osemletna dninarjeva hčerka Jožica Osetičeva. V kuhinji se je preveč približala zakurjenemu štedilniku, zaradi česar se ji je vnela oblika. Ogenj so kmalu pogasili, kljub temu pa je dobila deklica hude opekline na prsih in rokah. Oddali so jo v celjsko bolnišnico.

a— **Nesreča v tovarni.** V železnarni v Štorah je padel težek kos železa na 38letnega delavca Leopolda Teržana iz Prožinske vasi pri Štorah in mu zlomil desno nogo. Teržana so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Iz Trbovelj

u— **Vidov dan** so Trbovlje tudi letos obhajale slovesno. V župni cerkvi so na zašušnici prisostvovali zastopniki občine, rudniške uprave, Sokola, gasilcev rez. oficirjev, državnih uradov in vseh društev. Šolska deca obeh ljudskih in meščanske šole je istotako slovesno obhajala narodni praznik. Meščanska šola je pred odhodom v cerkev na šolskem dvorišču priredila spominsko slavlje kosovski junakom z nagovorom šolskega ravnatelja, deklaracijami in pevskimi točkami, ki jih je mladinski zbor šole izvajal pod vodstvom g. Šuliga. Obe ljudski šoli pa sta Vidov dan proslavili še s posebnim lepim slavljem pred spomenikom kralja Aleksandra pri Sokolskem domu. Deca prve ljudske šole je z pesniškim zanosom spregovoril učitelj g. Pahor, deca je deklarirala in učila dva lična venca ob vzniože spomenika, šolar za šolarjem je pristopil, da pridene svoj šopek. Državna himna, ki jo je odpevala deca šole Trbovlje 2, je zaključila slavlje, ki mu je potem sledila poklonitev vodske šole z nagovorom upravitelja g. Bega. Sledile so lične deklaracije šolske dece, poklonitev lepih vencev obeh šol in Trboveljskega slavka, ki je ubrano zapel več narodnih pesmi in državno himno. Vzniože kraljevega spomenika je bilo ta dan pokrito z rdečim cvetjem, cvetjem trboveljske mladine!

u— **Z redom Rdečega Kriza** za zasluge na polju vnetega samaritanskega in socialnega dela je bila nedavno odlikovana g. Silva Radejeva, soproga uglednega trboveljskega trgovca. Odlikovanje je bilo gospe Radejevi izročeno od predsedstva Rdečega kriza s posebno intimno slovesnostjo, ki je bila na domu odlikovane. Gospe Radejevi, ki je znana kot marljiva javna delavka ter se pridno udeležuje pri vseh nacionalnih in dobrodelnih društvih k zaslužnemu priznanju iskrene čestitke.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
V ŠISKI — Telefon 41-79.

Film po nesmrtnem romanu
F. Dostojevskoga

IGRALCI

V glavnih vlogah: Lida Baarova
in Albrecht Schönhals

Predstave: danes ob

5., 7. in 9. uri ter v četrtek ob ½ 9. uri

Prihodnji program:

Pastorka

t— **Poročnik je postal** te dni komandir orožniški podporočnik g. Milošević M. Vladimir, ki je pred dvema letoma prevzel poveljstvo orožniške postaje ter si v kratkem bivanju med nami zaradi svojega korektnega postopanja, ustrežljivosti in šilroke uvidenosti pridobil simpatije vseh Trboveljčanov. Prej je služboval kot vodnik orožniškega voda v Kranju. G. poročnik, sicer še mlad po letih, si je v teku svojega petletnega službovanja pridobil že lepih zaslug in znanja v svoji stroki, ki jo izpopolnjuje prav koristno tudi s svojo pravilno izobrazbo, saj je po lastni marljivosti končal tudi pravne studije. G. Miloševiću iskreno čestitamo k zaslužnemu imenovanju.

Iz Hrastnika

h— **Naše Sokolsko društvo** ima v nedeljo 9. t. m. svoj letni telovadni nastop. Že na predvečer pričnejo okrožne plavalne tekme v bazenu PTL ob 20., ki bodo pokazale plavanje in skoke najboljših v okrožju. V nedeljo pa se pričnejo že pred 7. okrožne bojne tekme s ciljem na telovadbišču pri Rošu. Ob pol 8. bo skupen odhod k sprejemu gostov na postajo. To dopoldne je sklican tudi obrambni zbor celega trboveljskega okrožja. S postaje bo krenil sprevod mimo sokolskega doma na prostor pri Rošu, kjer bo po zboru skupno kosilo za vse udeležence. Po kosilu in v času do pričetka nastopa se bo čas porabil tako, da bo sokolski kino predvajal za goste vefilim v naravnih varvah »Ljubzen v džungli«. Ob pol 4. bo na letovadnem prostoru pri Rošu javen nastop, katerega sledi vrtna veselica. Po pripravah, ki pa se držijo v diskreciji, sodeč bo to ena najmočnejših prireditelj, kar jih je imelo sokolstvo v Hrastniku.

h— **Pogreb g. Frca Bučgerja,** upokojenega ravnatelja kemične tovarne, bo danes ob 16. od hiše žalosti v Hrastniku na pokopališče na Dolu.

Izročitev visokega odlikovanja

Ljubljana, 3. julija

Ko so pred 2

Gospodarstvo

Bilančno stanje industrijskih delniških družb v Jugoslaviji

Trgovinsko ministrstvo je sestavilo za leto 1937 skupno bilanco delniških družb (brez bank in zavarovalnic), ki nam v primeri s slično statistiko za prejšnja leta kaže prav zanimiv razvoj. Predvsem vidimo iz skupnega računa izgube in dobička, da so naše delniške družbe v glavnem prebolele težkoč, v katere so zašle zaradi gospodarske krize. Pri primerjavi s ustrežajočimi statistikami za prejšnja leta je treba seveda upoštevati, da število v statistiki upoštevanih delniških družb ni vsako leto enako, vendar te difference ne morejo mnogo spremeniti celotne slike. Gibanje skupne delniške glavnice, vsote upnikov, bilančne vsote in kosmatega dobička je bilo v zadnjih sedmih letih, odkar ministrstvo sestavlja to statistiko, naslednje (v milijardah din):

	glavnica	upniki	bilančna vsota	kosm. dobiček
1931	4.18	6.50	14.87	3.00
1932	4.24	6.61	15.14	2.83
1933	5.05	6.46	16.50	3.02
1934	4.78	6.69	16.50	3.02
1935	4.86	6.61	17.11	3.28
1936	4.89	6.80	17.65	3.94
1937	4.99	6.76	18.83	4.81

Skupna vsota delniške glavnice je dosegla najvišje stanje leta 1933, ko je presegla 5 milijard din; v naslednjem letu je padla na 4.8 milijarde din, predvsem zaradi sanacij in odpisov na breme glavnice pri posameznih podjetjih, potem pa se je skupna glavnica pričela znova dvigati in je leta 1937 dosegla znova skoraj 5 milijard.

Stanje upnikov se v zadnjih sedmih letih ni mnogo spremenilo. Najnižje je bilo leta 1933, ko je bila kreditna kriza na višku. Bilančna vsota pa kaže skoro stalno naraščanje: povečala se je od 14.9 milijarde din v letu 1931 na 18.8 milijarde v letu 1937. Od te skupne bilančne vsote odpade 16.4 milijarde din na industrijske delniške družbe, 0.86 milijarde din na trgovinske delniške družbe, 1.34 milijarde din na prometne delniške družbe in 0.22 milijarde din na ostale delniške družbe (brez bank in zavarovalnic). Na industrijske delniške družbe odpade torej 87% celotne bilančne vsote.

Od ostalih bilančnih postavk kaže zanimivo gibanje postavka surovin in blaga, ki je znašala leta 1931 2.5 milijarde din in je do leta 1933 padla na 2.1 milijarde din, leta 1937 pa je narasla na 2.86 milijarde din. Strojne in druge naprave ter investicije so bile vsa ta leta v stalnem dvigavanju in so narasle od 4.2 milijarde din v letu 1931 na 5.7 milijarde din v letu 1937, nepremičnine pa v istem času od 1.9 na 2.8 milijarde din. Vsota dolžnikov je leta 1935 padla na 3.2 milijarde din, leta 1937 pa se je dvignila na 4.3 milijarde din.

Zanimivo gibanje kaže postavka kosmatega dobička. Ta se je do leta 1934 gibala na višini okrog 3 milijard din, v naslednjih treh letih pa se je naglo dvignila in je leta 1937 dosegla 4.8 milijarde din. Statistiko bilančnih čistih dobičkov in izgub pa nam nudi naslednja tabela (v milijonih din):

	čisti dobiček	izguba	razlika
1931	257	336	-79
1932	189	339	-150
1933	247	486	-239
1934	260	338	-78
1935	364	342	+22
1936	495	286	+209
1937	741	224	+517

Pred trgovinskimi pogajanjmi z Italijo

Iz Beograda poročajo, da se bodo po želji Italije še v tem ali najkasneje v prihodnjem mesecu pričela trgovinska pogajanja med našo državo in Italijo, in sicer v okviru sestanka jugoslovnsko-italijanskega stalnega gospodarskega odbora. Po dobjenih informacijah želi Italija znatno povečati kontingente za uvoz našega blaga, zlasti pa kontingente za uvoz lesa, ki naj bi se povečali za 100%. Vrednost uvoznih kontingentov za jugoslovnski les je znašala za prvo letošnje polletje 60 milijonov lir. Italija sedaj predlaga, da bi se ti kontingenti povečali na 120 milijonov lir.

Zaradi živahne gradbene delavnosti se opaža v zadnjem času v Italiji pomanjkanje gradbenega lesa. Za dobavo tega lesa prihaja sedaj v poštev predvsem naša država, ker se avstrijski les ne izvaža več v pomembnih količinah na italijanski trg. Kolikor mi ne bi mogli kriti italijanske uvozne potrebe bo Italija primorana les uvažati iz Rusije. Prav zaradi tega želi Italija, da se vprašanje naših dobav čim prej reši v okviru italijansko-jugoslovnskega stalnega gospodarskega odbora.

Bilanca Rockefellerjevega petrolejskega trsta

V mednarodnih finančnih krogih je vzbujala precejšnjo pozornost najnovejša bilanca družbe Standard Oil of New Jersey, glavne družbe Rockefellerjevega petrolejskega trsta. To je ob enem skupna bilanca vseh družb Rockefellerjevega koncerna. Pozornost je vzbujala ta bilanca zaradi tega, ker je čisti dobiček za leto 1938 zmanjšal skoraj za polovico, seveda pa je navzlic temu še vedno izredno velik, saj je družba lani dosegla čisti dobiček 76.1 milijona dolarjev, kar predstavlja v našem denarju 4.2 milijarde din medtem ko je znašal čisti dobiček v letu 1937 148 milijonov dolarjev ali 8.1 milijarde dinarjev (v tem letu je bil torej čisti dobiček družbe večji, nego znašajo vsi davčni dohodki naše države). Družba ima tudi znatno delniško glavnico 665 milijonov dolarjev (36.5 milijarde din). V primeri s to glavnico je lani znašal čisti dobiček navzlic znatnemu padcu še vedno 11.5% glavnice (v prejšnjem letu 22.2%). Za obseg poslov tega podjetja je značilno, da so lani znašali obratni dohodki 1174 milijonov dolarjev (skoro 65 milijard dinarjev) nasproti 1309 milijona dolarjev (72 milijard din) v letu 1937. V približno enakem obsegu kakor obratni

V letih 1931, 1932, 1933 in 1934 so bilančne izgube delniških družb znatno presegale izkazane bilančne čiste dobičke. Največja razlika je bila zabeležena leta 1933, ko so imele delniške družbe 247 milijonov din izkazane čiste dobičke in 486 milijonov din izgube, tako da so imele skupaj 239 milijonov din izgube. Leta 1935 je privrati vsota čistih dobičkov presegala izkazane izgube za 22 milijonov din, naslednje leto 209 milijonov din, leta 1937 pa za 517 milijonov din.

Medtem ko so delniške družbe leta 1932 izkazale le 189 milijonov din čistega dobička, je znašal leta 1937 izkazani čisti dobiček 741 milijonov din. Leta 1933 so bile izkazane izgube največje in so znašale 486 milijonov din, leta 1937 pa so padle na 224 milijonov din.

Te številke seveda še ne nudijo popolne slike. Zal nam še niso na razpolago podrobni podatki po strokah, kakor se objavljajo v »Statističnem letopisu« splošne državne statistike. V letopisu za leto 1937 vidimo, da je od izkazane čiste dobička v višini 495 milijonov din, odpadlo 240 milijonov din, torej približno polovica na čisti dobiček rudarskih delniških družb. Tu pa gre skoro v celoti za velike inozemske delniške družbe, kakor so n. pr. Bor in Trepcia. Niti ena druga industrijska panoga ne kaže niti približno enakih dobičkov.

Tako nam podrobna statistika za leto 1936 pove, da so imele lesno industrijske delniške družbe v tem letu 11 milijonov dobičkov in 55 milijonov izgub, industrijske družbe za predelavo zemlje in kamna 13 milijonov dobičkov in 28 izgub, kovinske in strojne industrijske delniške družbe 18 milijonov dobičkov in 11 milijonov izgub, delniške družbe kemične industrije 45 milijonov dobičkov in 15 milijonov izgub, tekstilne delniške družbe 27 milijonov dobičkov in 10 milijonov izgub, delniške družbe živilske industrije 33 milijonov din dobičkov in 7 milijonov izgub, mlinске delniške družbe 2 milijona din dobičkov in 20 milijonov din izgub, delniške družbe grafične industrije 3 milijone din dobičkov in 6 milijonov izgub, gradbene delniške družbe pol milijona din dobičkov in 13 milijonov din izgub, elektrarniške delniške družbe 15 milijonov din dobičkov in 8 milijonov din izgub, prometne delniške družbe 44 milijonov din dobičkov in 11 milijonov din izgub itd.

Podrobna statistika nam bo najbrž tudi za leto 1937 pokazala, da odpade otrežni del znatno naraslega čistega dobička na majhno število velikih inozemskih družb, predvsem rudarskih, saj je znano, da sta samo dve taki družbi, namreč Bor in Trepcia, izkazali v letu 1937 skoraj 300 milijonov din čistega dobička. V primeri z vsoto 741 milijonov din dobičkov in 224 milijonov din izgub, ki jih je izkazalo vseh 811 delniških družb v naši državi.

V tej zvezi je treba omeniti, da odpade po največjih uradnih podatkih od celotne delniške glavnice rudarskih delniških družb 77% na inozemski kapital. Delež inozemskega kapitala pri doseženem dobičku rudarskih delniških družb pa bo še večji, saj ima inozemski kapital v svojih rokah najbolj dobičkanosna rudarska podjetja.

Končno posnemamo iz objavljenih podatkov, da so vse industrijske delniške družbe leta 1937 plačale 663 milijonov din davkov, na dividendah pa so izplačale 411 milijonov din. Zanimiva bi bila tudi podrobna statistika o tem, koliko odpade od plačanih davkov in dividend na posamezne stroke.

dohodki, se gibljejo tudi investicije, ki so izkazane v višini 1146 milijonov dolarjev (63 milijard dinarjev).

Gospodarske vesti

Fuzija med Živnostensko banko in Češko banko. Te dni sta bila v Pragi občna zbora delničarjev Živnostenske banke in Češke banke. Na te božičnih zbora je bila sklenjena fuzija med obema družbama. Delničarji Češke banke dobe za vsako delnico v nominalni vrednosti 400 K 1 delnico Živnostenske banke v nominalni vrednosti 200 K. Zaradi prevzema Češke banke po višuje Živnostenska banka svojo glavnico od 240 na 265 milijonov K. Poleg na 265 K povisane glavnice ima sedaj Živnostenska banka še za 400 milijonov K rezerv. Na obnem zboru je predsednik Živnostenske banke dr. Jaroslav Preis poudaril, da je po političnih dogodkih potrebna neka centralizacija v češkem gospodarstvu. Živnostenska banka bo prevzela od Češke banke tudi vse uradništvo. Po skupni bilanci obeh zavodov znašajo hranilne vloge 2405 milijonov K, vloge v tekočem računu pa 2688 milijonov K. Tudi sredstva presegajo torej pet milijard K.

Praska efektna borza je pričela delno poslovati. S 3. julijem se je na praški borzi po obilnem odobrenju pričelo v poloficielni obliki trgovanje z delnicami. Praska efektna borza je bila od 17. marca, to je 3 mesece in pol, docela zaprta za efektivni promet. Tudi promet med senzasi mi uradi je bil v početku ustavljen. Tako so praški listi po dolgih mesecih prvokrat lahko objavili nekatere tečaje delnic, ki notirajo na praški borzi.

Dolgoročna prodaja naše železne rude. Kakor je znano, so naši rudniki železne rude v Ljubli in v Vrešu prišli v sestav delniške družbe Jugoslovnsko jeklo, ki sedaj vrši tudi prodajo železne rude. Po informacijah iz Beograda je družba Jugoslovnsko jeklo sklenila dolgoročne dobavne pogodbe s Kranjsko industrijsko družbo na Jesenicah in s topolnico železa v Capragu, kakor tudi dobavne pogodbe za izvoz rude v Rumunijo, Madžarsko, Češko Moravsko in Nemčijo. Po tem pogodbah bo družba Jugoslovnsko jeklo dobavila v petih letih 3 milijone ton železne rude. Od tega odpade 1 milijon ton na dobavo železarni v Vitkovcih. Cena se giblje okrog 120 din za ton frakto vagon.

Imetniki vodnih naprav do učinka 15 konjskih sil. ki si še niso pridobili oblaščenega dovoljenja za svoje naprave, opozarja banska uprava, da do 10. julija t. l. poteče zadnji rok, do katerega morejo

vložiti prošnje za oblastveno odobritev svojih naprav brez kazenskih posledic. Kdor torej oblastveno odobritev za obratovanje vodne naprave (vodno kolo, turbina itd.) do učinka 15 konjskih sil še nima, pa naj je napravo zgradil kadarkoli, naj do 10. julija t. l. vložijo prošnjo pri pristojnem sreskem načelniku ali mestnem poglavarstvu, ker bo sicer kaznovan po predpisih § 71. zakona o izkoriščanju vodnih sil.

Fiskalne ugodnosti za družbo Jugoslovnsko jeklo in železniška občina. Nedavno smo poročali, da je družba Jugoslovnsko jeklo, ki je, kakor znano, v državnih rokah, dobila znatne takse, carinske in trošarinske ugodnosti, kar bo bistveno olajšalo konkurenčno sposobnost državne železarnice v Zenici, ki spada v sestavo te delniške družbe. Železniški železarni odobrene olajšave pa so znatno prizadele finančne mestne občine v Zenici, ki računa, da bo zaradi teh olajšav izgubila na leto 1,200.000 dohodkov. Glede na važnost tega ukrepa je bil nujno sklican občinski svet, ki je sklenil napraviti vse potrebne korake na pristojnih mestih, da se uredba spremeni in da se občini zajamčijo dosežani dohodki od železarnice in rudnika. Nadalje poročajo iz Zenice, da so z nove vlagarje doslej dobavili železniški upravi 27.000 ton železniških tračnic in drugega železniškega valjanega materiala. Železarna bo v kratkem sposobna na novi grobi progli izdelati vse železniške tračnice, ki jih potrebuje prometno ministrstvo. Pričela bo tudi izdelovati tračnice za tramvajске proge, tako bo Jugoslavija prenehala uvažati tračnice iz inozemstva.

Inozemski kmetijski delavci v Nemčiji. Te dni je nemški državni poverjenik za delo Syrup govoril o pomanjkanju delavcev v nemškem gospodarstvu. Med drugim je omenil, da bi Nemčija primanjkoče moške delovne moči dobila z poenostavljenjem obsežnega upravnega aparata države in stranke. Tudi v detajlni trgovini je po njegovem mnenju preveč delovnih moči. V kmetijstvu je sedaj zaposlenih 113.000 inozemskih delavcev, in sicer 40.000 Slovkov, 37.000 Italijanov, 15.000 Jugoslovancev, 12.000 Madžarov, 5000 Bolgarov in 4000 Nizozemcev.

Dobave. Stab utrditvanja v Ljubljani sprejema do 6. t. m. ponudbe za dobavo katrana, karbolineja in krovne lepene, do 7. t. m. za dobavo jute, do 14. t. m. za dobavo lopat in kramov Stab mornarice v Zemunu sprejema do 10. t. m. ponudbe za dobavo lanenega platna, do 14. t. m. za dobavo mizarskega orodja, do 24. t. m. za dobavo jeklenih in medenih žebeljev, cinka, svinca, kositrta, bele kovine in fosfor-kositra, do 5. avgusta pa za dobavo brodskega Diesel-motorja. Uprava vojnotehničnega zavoda v Kragujevcu sprejema do 6. t. m. ponudbe za dobavo elektromotorjev, do 11. t. m. za dobavo frezalic in strgarskih nožev, do 13. t. m. za dobavo dinamov-žice, do 19. t. m. za dobavo naprave za preizkušanje elektr. instalacije avtomobilov, do 1. avgusta za dobavo repičnega olja, do 3. avgusta za dobavo kalijevega klorata in kazeina, do 8. avgusta pa za dobavo raznih kemikalij. Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 6. t. m. ponudbe za dobavo klingerita, do 13. t. m. za dobavo elektrotehn. materiala, manesmanovih cevi, stropnih in zidnih svetiljk, izolirnih cevi itd.

Licitacije. Pri štabu dravske div. oblasti v Ljubljani bo 7. t. m. licitacija za oddajo del vojaške kopalnice v popravilo. Pri upravi vojnotehničnega zavoda v Kragujevcu bodo naslednje ofertne licitacije: 11. t. m. za dobavo mineralnega olja in

elektrotehničnega materiala; 15. t. m. za dobavo frezalic in stružalnikov, 20. t. m. za dobavo konstrukcijskega in orodnega jekla, 21. t. m. za dobavo specialnega orodja (mikroskopa) itd., 29. t. m. za dobavo predelane konoplje, bencina, petroleja in nafte, 31. t. m. za dobavo impregniranega in amerikan. platna ter orodnega jekla, 1. avgusta za dobavo mila, sode, karbida, 4. avgusta za dobavo mineral. olja, loja itd., 8. avgusta pa za dobavo kemikalij.

Borze

4. julija

Na jugoslovnskih borzah notirajo klirinski čeki nespremenjeno 14.30. Češki klirinski čeki so se nudili v Zagrebu po 150.50, v Beogradu pa so se trgovali po 150.75. Grški boni so se v Zagrebu nudili po 31.50, v Beogradu pa je bil promet po 31.

Na zagrebškem efektm. tržišču se je vojna škoda pri mlačni tendenci trgovala po 464 (v Beogradu prav tako po 464). Promet je bil samo še v 8% Blairovem posojilu po 100 in v delnicah Trboveljske po 170 — 173.

DEVIZE

Ljubljana. Oficialni tečaji: London 206.02 — 209.22, Pariz 116.35 — 118.65, New York 4383 — 4443, Curih 995 — 1005, Milan 231.75 — 234.85, Praga 149.75 — 151.25, Amsterdam 2336 — 2374, Berlin 1771.12 — 1788.88, Bruselj 748.25 — 760.25. Tečaji na svobodnem trgu: London 256.40 — 259.60, Pariz 144.85 — 147.15, New York 5459.01 — 5519.01, Curih 1237.62 — 1247.62, Amsterdam 2907.37 — 2945.37, Bruselj 931.24 — 943.24.

Curih. Beograd 10, Pariz 11.7575, London 20.76, New York 443.50, Bruselj 75.3750, Milan 23.33, Amsterdam 235.35, Berlin 178, Stockholm 106.87, Oslo 104.30, København 92.6750, Sofija 5.40, Praga 15.05, Varšava 83.50, Budimpešta 87, Ate-ne 3.90, Bukarešta 3.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 463 — 465 (464), za julij 462 den., 4% severne agrarne 58 — 60, 4% agrarne 59 bl., 6%, begijske 87 bl., 6% daim. agrarne 82 — 84, 7% stabiliz. 100 bl., 7% invest. 99 den., 7% Seligman 99.50 — 100.50, 7% Blair 90 — 94, 8% Blair 99.50 — 100 (100); delnice: Narodna banka 7400 den., PAB 212 den., Trboveljska 171 — 172 (170 — 173), Gutmann 39.25 — 50, Sečerana Osijek 80 den., Jadranska 320 den.

Beograd. Vojna škoda 464.50 — 464 (464), 4% severne agrarne 59 — 59.25, 6% begijske 87.25 — 87.50, 6% daim. agrarne 84.25 — 84.50, 7% Seligman 100 den., 7% Blair 92.25 den. (92.50), 8% Blair 100 den., Narodna banka 7375 — 7427, PAB 210 den. (210).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Novosadska blagovna borza (4. t. m.). Tendence nespremenljive: 78/79 kg oška 153 — 155; sremska 153 — 155; javonska 154 — 156; banatska 152 — 154. Rž: baška 130 — 132.50, Jecmen: baški in sremski 64/65 kg 140 — 142.50, jarni 180 — 185. Oves: baški sremski in slavonski 144 — 146. Koruza: baška 123 — 124; baška pariteta Indija in Vrša 123 — 124. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 235 — 245; »2« 215 — 225; »5« 180; »8« 175 — 185; »7« 150 — 160; »8« 117.50 — 122.50. Fižol: baški in sremski beli 295 — 300. Otrubi: baški 108 — 110; sremski 104 — 106; banatski 100 — 102.

Spet zavraten umor v Ljubljani?

V nekem prenočišču v kolodvorskem predmestju so našli mrtvo 21 letno modistko Marijo Palhaltingerjevo z Bleda

Ljubljana, 4. julija. Policijska uprava je bila dopolnena obveščen, da so v nekem prenočišču v kolodvorskem predmestju našli mrtvo 21 letno Marijo Palhaltingerjevo, modistkinjo iz Zagorice pri Bledu. Poročilo se je glasilo v tem smislu, kakor da je nesrečno dekle izvršilo samomor tako, da je zvečer v svoji sobi zakurilo ogelje in se zastrupilo s plinom. Policijski organi so se podvžali v lokal, a cela vrsta podrobnosti jih je napotila na sum, da utegne biti nad smrtjo Marije Palhaltingerjeve kriminalna krivda.

V sobi, ki sta si jo takoj po prijavi ogledali policijska in sodna komisija, je bilo na tleh v resnici pripravljeno ogelje, kakor si ga obupane ženske pogostokrat omišljajo za svoj življenjski obračun, vendar je bilo videti, da se ni razgorelo do kraja. A če bi tudi bilo razvilo zadostno količino strupenega plina, bi ne moglo imeti smrtnega učinka, ker je bilo okno v sobi napol odprto. Na postelji je ležala nesrečna Ma-

rija, njeno ležišče pa je bilo vse pobruhan, kar je pri samomoru z ogledom od sila redek pojav. Bruhanje se redoma pojavlja pri zastrupitvah s sredstvi, ki jih človek znuže. Na odredbo sodne komisije so truplo prepeljali na prosekuro, kjer bo izvršena sodna obdukcija, ki bo, kakor upamo, do kraja razjasnila zagotovo. Policija je aretirala nekega mladega človeka, ki se je te dni — Palhaltingerjeva je v Ljubljano prispela v soboto — mnogo zadrževal v njeni družbi in jo je nekajkrat obiskal v sobi.

Po tragični smrti Alojzije Bitežnikove v Stožicah bi bil to v enem tednu že drugi primer, da v našem mestu neka žena pade od zločinske roke. Rajši pa vendar še upamo, da je nesrečna Marija iz proste volje umrla zaradi kakšnega ljubezenskega nesporazuma, kakor da verjamemo drugi domnevi, ki bi utegnila, če se izpolni, primesti Ljubljani sloves mesta ostudnih zločinov.

Obsodba dveh morilcev

Morilca po 20, sokrivka enega 12 let robije

Novo mesto, 4. julija. Pred novomeškim sodiščem sta se danes pričeli dve razpravi o dveh umorih in razkriva obtožnica zelo žalostno sliko pokvarjenosti. Šele 26 let stari posestnikov sin Janez Zupan iz Prelesja je obtožen, da je letos 30. aprila ustrelil iz zasede v gozdu posestnika Jožeta Kneza, kot sokrivka pa je obtožena Knezova žena, češ da je zasnovala zločin in nagovorila za izvršitev morilske nakane Zupana, s katerim je imela ljubavno razmerje. Žena je med preiskavo tajila vsako udeležbo pri zločinu, Zupan pa je krivdo priznal ter navajal, da je Kneza ustrelil iz maščevanja, ker je bil od njega večkrat pretepen.

Tudi pri drugem umoru je ženska obtožena kot organizatorka zločina. Umora je obdolžen 31letni Franc Bančič, delavec iz Kostanjevice, ki je v Velikem Podlogu letos 16. maja umoril posestnika Jožeta Skvarčiča. Naklepa zločina je obtožena 50-letna Skvarčičeva dekla Marija Liparjeva. Bančič je Skvarčič ubil s kolom, ko so se precej pozno zvečer vračali iz vinograde, kjer so skupaj delali vs dan. Svoje dejanje je Bančič priznal ter izpovedal, da ga je Liparjeva kakih 7 dni nagovarjala, naj Skvarčič ubije. Dan po umoru mu je dala 500 din. Tudi Liparjeva je svojo sokrivdo priznala, trdila pa je, da so bile vsega krive neznozne razmere v hiši. O

obeh zločinah je »Jutro« že obširno poročalo.

Knezova je tudi danes trdila, da ni bila v nobenih odnosih z Zupanom. Zupan pa je dejanje v celoti priznal in povedal, da ni imel s Knezovo nikakega intimnega razmerja, češ da so to vedeli le zlobni jeziki. Ker se je Zupan ves čas razprave nekam čudno vedel, ga je predsednik senata opozoril, da ne gre za šalo. Zdelo se mu je tudi, da fant ni povsem pri zdravi pameti in zato ga je tudi vprašal, če je bil kdo v rodbini defekten. Nato je Zupan odgovoril, da je bil njegov oče živčno bolan, a materin brat je bil sedem let v blaznici in je tam tudi umrl.

Po govoru državnega tožila Prijatelja je podal obrambo odvetnik Veble za Zupana, dočim je dr. Jostp Trošt zagovarjal Knezovo, za katero je predlagal oprostilno sodbo. Sodišče je spoznalo Zupana za krivega in ga je obsodilo na 20 let robije in trajno izgubo častnih pravic, dočim je bila Ana Knezova oproščena obtožbe. Pri čitanju obsodbe se je Zupan smel ter vzkliznil, da kazni sprejme.

Tudi Bančiča so spoznali za krivega in ga je senat obsodil na 20 let robije ter trajno izgubo častnih pravic, a Marija Liparjeva je bila obsojena na 12 let robije in trajno izgubo častnih pravic. Državni tožilec je prijavil revizijo in priziv.

SCHICHTOV RADION

nere vse!

Boljše in navadnejše tkanine, oprane s Schichtovim Radionom, bodo bležje čiste. S kuhanjem v raztopini Radiona se perilo varuje in je zato bolj trpežno.

RADION BELINA!

Schichtov RADION pere sam!

Junaška četnica je umrla

Tiho in skromno, a z vojaškimi častmi so v Subotici pokopali junaško ženo, bivšo četnico Rizinu Radovičevico, ki je že v svojem 16. letu prevzela ime Stojan in potem živela kot možki. Junaško se je borila pod poveljstvom Koste Vojnoviča in Koste Pečanca.

V krvavih borbah za svobodo in takrat, ko je Srbija trpela na svoji Golgoti, niso bili največji junaki samo v vojaških vrstah, temveč tudi med civilnim prebivalstvom in tudi med ženami in dečci. Mnogo takih junakov je že davno pozabljenih. Rizin se je rodila leta 1899. v Toplici. Njen brat je padel že ob začetku vojne pri obrambi Beograda, a ko so sovražniki leta 1915. vdrli v njeno vas, so ji ubili očeta in mater, hišo pa razdejali. Po srečnem naključju se je Rizin rešila s svojo sestro, Sirota brez doma je iskala zavetja pri rojakih, katerim so besni sovražniki pustili vsaj streho, a konec leta 1916. so 16letno mladenko na cesti napadli avstrijski vojaki, ki so strašno pretepli ter jo pustili nezavestno ležati v snegu. Ko je Rizin okrevala, se je preoblekla v moško obleko, odkopala je očetovo puško ter se napotila v planine, da bi se pridružila četnikom in kot bojevniki maščevala očeta in mater. Prvo maščevanje ji je usoda naklonila že na poti v gore. Ustrelila je dva sovražna vojaka. Po dolgem tavanju je naletela na predstražo čete četniškega vojvode Koste Vojnoviča in vojvoda je izpolnil njeno vroče željo. 16letna Rizin Radovičeva je bila kot Stojan Radović uvrščena v njegovo četo.

V krvavih borbah so izgubili življenje vsi četniki, ki so vedeli, da Stojan in Stojan. V poznějšíh četniških odredih ni nihče več vedel, da se za mladim hrabrim četnikom Stojanom skriva ženska. V borbah je bila večkrat ranjena in naposled je prišla kot ranjenka v vojno ujetništvo. Strašnih muk jo je rešilo osvobodjenje. Za vse svoje požrtvovanje, mučeništvo in junaštvo je kot vojni dobrovoljec in četnik dobila skromno zemljišče, na katerem se je ukvarjala s težkim delom, osamljena do svoje smrti. Med ljudi je prihajala samo takrat, kadar se je odzvala pozivu četniške organizacije v Subotici. Junaška žena bo ohranjena v častnem spominu.

Koroški drobiž

»Volkstum im Südosten«, glasilo znane »Südmark«, piše v zadnji številki o ljudskem šteju 17. maja. List zatrjuje, da je bilo štetje izvedeno brez vsakega pritiska oblasti in da je lahko vsak popoln

Tristoletnica Racineovega rojstva

Francija je te dni proslavila 300. obletnico rojstva slovitega dramatika Racinea. Mlade igralko so pri tej priliki deklamirale pred pesnikovim poprjem pri Port Royalu des Champs

Zraščeni dvojčici

Medicinski kuriozum v Litomeřicah

V bolnišnici v Litomeřicah leži porodnica, ki je nedavno povila čudni dvojčici. 26-letna Hildegarda Šimecka, ki ima že dva normalno razvita otroka v starosti štirih in dveh let, je dala zdaj življenje dvema hčer-kama, ki sta zraščeni na prsih in na trebuhu. Porod je bil lahek in se je izvršil brez tuje pomoči. Mater in novorojenki so prenesli v bolnišnico šele potem, ko so videli, da sta otroka zraščena na sprednji strani.

Deklci sta zraščeni na trebušnem delu in sicer nekoliko stransko, toda vsaka izmed njiju ima vse organe, ki so potrebni za samostojno življenje. Podoba je, da ti organi popolnoma dobro delujejo. Deklci imata vsaka svoje srce, želodec, pljuča in čreva, samo popek imata skupen. Ob porodu sta tehtali vsaka 2,37 kg in sta merili v

dolžino 42 cm. Zdravniki, ki so ju pregledali, so ugotovili, da sta bila oba ploda popolnoma donošna. Tudi drugače se novorojenki počutita dobro.

Mati, žena zidarskega mojstra Rudolfa Šimecke pa ne more obeh hčerkic hraniti z mlekom, zato je prevzela nego novorojenk bolnišnica. Zdravniki, ki skrbijo za otroka, pravijo, da so porodi v takšni obliki zelo redki. Najbolj značilen primer te vrste sta bili siamski dvojčici, ki so ju skušali z operativnim posežkom ločiti v 40. letu starosti, pa sta pri tem umrli. Trenutno ni nobenega upanja, da bi na dvojčicah iz Litomeřic izvršili operacijo. Treba bo počakati, da otroka preživita detinstvo, šele potem bo segel med njiju kirurški nož. In še potem bo uspeh operacije zelo, zelo problematičen...

Smrtni skok z Eiffelovega stolpa

Polkovnik Bedrich Beneš, član bivše čsl. vojske se je pred dnevi iz obupa vrغل z Eiffelovega stolpa v globino in je obležal razbit na tleh

Šala s tragičnim koncem

„Irski strahovalci vam bomo že pokazali!...“

Londoni listi so pred kratkim zabeležili smrt angleškega letalskega oficirja Compera, o vzrokih smrti pa poročajo šele naknadno.

Comper se je zvečer dobro najedel in potem, ko je večerji priložil tudi nekaj pi-jace, je prešerno planil na ulico, kjer je hotel ostrašiti prebivalce angleške prestolnice zaradi atentatov. Zavihal si je ovratnik in je v takšnem položaju skušal zbuditi sum, da je tip, kakršnih Londončani ne vidijo radi. Na vogalu neke ulice se je ustavil in položil na tla zavitek, ki se je kmalu nato razpočil, toda ni napravil nobene škode. Pri tem je vpil na vse grlo: »Mi vam bomo že pokazali, mi irski strahovalci!«

Ulica, v katero je Comper planil s tem klicem, je bila ravno ob tistem času zelo živahna. Pešci so v prvem trenutku obstali, nato pa so se zavedli in stekli za »atentatorjem«. Neki hlapec z imenom Reeves je udaril Compera po glavi s takšno močjo, da se je letalec zvrnil na zemljo. Počila mu je lobanja in še med prevozom v bolnišnico je umrl.

Storilca so prijeli, toda sodišče ga je izpustilo, ko je ugotovilo dejanski stan. Državni tožilec je namreč umaknil obtožbo, ker je sodišče ugotovilo, da je Reeves ravnal iz patriotizma. Vsi krivda za dogodek je padla na Compera, ki si je do-godek je padla na Compera, ki si je do-

Samomor pred gosti

V Springsu v Arkanzasu je izvršil samomor 19letni grof Barrett, sin v ugodnih razmerah živečega gledališkega podjetnika Barretta v Oklahomi. Z največjim mirom je oznanil 40 gostom, ki so bili zbrani na imetju njegovega očeta, da bo izvršil samomor. Gosti so se smejali devetnajstletnikovi domisljici, toda njih smeh se je spremenil v grozo, ko so videli, da je mladenič segel po naboju in sprožil samokres. Bil je na mestu mrtev.

Potepuh med kometi

Pons-Winnecke se prikaže vsakih šest let, a ne pozna točnosti

Dne 2. julija so pričakovali zvezdogledi najmanjšo repatico, ki jo je bil odkril pred sto dvajsetimi leti nestrokovnjak. To je komet Pons-Winnecke, ki je izjema med nebesnimi telesi ter je zaradi tega znan vsakemu ljubitelju astronomije. Komet Pons-Winnecke je namreč pravi pohajač po nebesnem svodu in kot takega ga ni odkril poklicni astronom, temveč kastelan marsejskega observatorija nekega večera, ko je sedel pri teleskopu.

Opazil je najprej močan sij in ko je pogledal skozi daljnogled, je videl, da je sij samo del repatice, ki potuje skozi vse-mirje. Potem je repatica za več desetletij poznavalcem neba izginila izpred oči. L. 1888. je nemški astronom Winnecke ponovno »odkril« napol izgubljeni komet, zato nosi ta repatica naslov po prvem in drugem odkritelju, Francozu in Nemcu.

Repatica Pons-Winnecke spada med 24 kometov, ki se mudijo v sferi Jupitra ter

se prikaže na nebu vsakih šest let. Toda repatica se ne pojavlja vedno v točnih presledkih, zato je dobila vzdevek komet-potepuha. Časih se zakasni za več ur, trikrat pa se sploh ni prikazala razočaranim ljubiteljem nočnega neba.

Pons-Winnecke je najmanjša med repaticami. Njeno jedro meri v premeru komaj 600 m, navzlic temu pa se je repatica L. 1908. svetila na nočnem nebu z nenavadno jakim sijem. Beli oblaki, ki so spremljali komet, so tako razsvetljevali nočno nebo, da so ljudje ob tem svitu lahko brali najmanjšo pisavo. Navzlic temu je repatica oddaljena od zemlje več milijonov kilometrov. Pons-Winnecke se potepa to-pot po svetovnem prostoru v oddaljenosti 16.090.000 km od naše zemlje. Odkar ga je pritegnil Jupiter v svojo sfero, si ni več oddaljil od nje in ga stalno spremlja na njegovem potovanju.

Preiskava o nesreči podmornice „Thetis“

Sodišče je začelo poslovati v ponedeljek

V ponedeljek, 3. julija se je v Londonu začela preiskava zaradi nesreče podmornice »Thetis«. V imenu angleške mornarice vodi preiskavo državni tožilec sir Donald Somervell. Po njegovem sklepu se bo preiskava vršila po sledečih smernicah: najprej bodo zaslišani štirje člani posadke v podmornici, ki so se rešili; nato bo komisija proučila poročila, ki se nanašajo na poskusne vožnje s podmornicami. Na koncu se bo komisija uverila, kakšne so bile reševalne naprave, ki so bile mornarjem na razpolago za rešitev v primeru nesreče. Upoštevala se bodo seveda tudi navodila, ki jih je imela posadka za primer nesreče.

Najkočljivejše vprašanje bo pač obravnavala točka, ki zahteva pojasnila, kakšni ukrepi so bili izdani potem, ko so videli da se podmornica ni pojavila na površini

vode ob dogovorjenem času. Britanska admiraliteta pripravlja s svoje strani olajševalni material, ki bo izpričal, da skrbijo za sigurnost posadke v podmornicah z obsežnimi pripravami. Zdi se, da je prišlo v podmornici do nesreče zategadelj ker ni bila ladja dovolj dobro pripravljena za eksperiment pod vodo.

Čehi izven ozkih domačih mej

V Pragi so izdelali statistiko, ki navaja, da živi izven domačih českých mej dva milijona Čehov. V mejah češko-moravskega protektorata živi sedem milijonov Čehov; v ostali Evropi jih je 1 milijon 250 tisoč od tega v Sudetih 900 tisoč, na Poljskem 180 tisoč, na Slovaškem 80 tisoč, v Jugoslaviji 70 tisoč, v Franciji 30 tisoč, v Rusiji 30 tisoč itd. V prekmorskih deželah je Čehov tri četrt milijona.

Tudi moda se ponavlja

Dve berlinski modni kreaciji izpričujeta, da se tudi moda polagoma vrača na staro pot izza predvečera svetovne vojne...

Čim manjša domovina, tem večja ljubezen...

V češkem mestu Beli so te dni odkrili spominsko ploščo skladatelju Smetani in pesniku Machu. Imeni obeh čeških umetnikov sta namreč tesno povezani z zgodovino tega mesta. Smetana je našel tu motiv za svojo opero »Tajna«. Spominska plošča, ki so jo Čehi odkrili svojima sinovoma, nosi napis: »Čim manjša domovina, temvečja moja ljubezen do nje...« Citat je vzet iz poezije K. H. Mache.

Bobri, medvedi in volkovi na Finskem

Finska ni le dežela tisočerih jezer, ampak tudi domovina bobrov, medvedov in volkov. V zadnji zimi so finski lovci ustrelili nad 80 medvedov in nekaj tucatov volkov, ki so jih preganjali celo z letali, ker so napadali severne jelene. Največja poguba za Finsko pa je importirani bober, ki pregloda drevesom korenine, da zaradi tega izumirajo celi gozdovi.

Kaj se dogaja na mongolsko-madžurski meji?

Dolarski bankovci krajevne nankinške vlade jasno kaže, kakšno razpoloženje vlada v tem ozemlju. Papirni dolar ima na čelni strani podobo Lenina in Marxa, na hrbtu pa srp in kladivo

Teško poslanstvo

Misija Williama Stranga, ki ga je angleška vlada poslala v Moskvo zaradi pogajanj z Rusijo, se vedno nanove zatika. Britanski diplomat mora uporabljati vso svojo spretnost, da se razgovori lahko nadaljujejo

Vse je že bilo pred nami...

Tobak, bankovci, ranocelnštvo in tiskarstvo

Kdor meni, da se je začelo kajenje šele tedaj, ko smo spoznali tobak, je v veliki zmoti. Še pred odkritjem Amerike so ljudje kadili iz pip. Plinij n. pr. poroča o barbarih, da so kadili iz pip. Tudi Skiti so bili kadilci in so našli v njihovih predzgodovinskih grobovih pipe iz gline.

Niti bankovci niso izum moderne dobe. Poznali so jih pred več sto leti že Kitajci, ki so sploh imeli izredno visoko razvito kulturo. Evropa je posnela bankovce po Kitajcih.

Umetnost ranocelnštva je bila znana že v bronasti dobi. V tej predzgodovinski epohi so umeli zdravniki lečiti ne samo kostolome, ampak so izvrševali celo trepanacije ter vstavljali ljudem umetne zobe.

Verjetno je celo da so že tedaj poznali nekakšne vrste narkozo, za katero so uporabljali strupe raznih omamljivih rastlin (belladonna itd.).

Tiskarstva ni izumil šele Gutenberg. Pri odkrivanju kraljeve palače na Kreti so našli ploščo iz terakote s hieroglifi, ki so bili natisnjeni z gibljivimi črkami in znaki. Ta »prvotisk« datira iz drugega tisočletja pred Kristusom.

Mnogi avtomati, ki se danes strmimo vanje, so najmanj dva tisoč let stari. Vse te in enake stvari nas lahko uverijo, da je svet precej starejši od nas. Zato je res težko napraviti nekaj res originalnega, kar nima predhodnika v zgodovini človeškega duha in dela.

Cigarete z lapuhom

Novo odredbo v Nemčiji

Za najrazličnejše nemške izdelke veljajo, kakor je že dolgo znano, odredbe, po katerih se proizvodom poleg naravnih snovi morajo primešavati tudi umetna nadomestila. Kako daleč gredo te odredbe, v posrednih primerih in znano, n. pr. kar se tiče masla. Kar se pa tiče kadičnega blaga, nam daje vpogled v stvar najnovejša odredba nemškega državnega finančnega ministrstva.

Ta odredba dopušča poleg prvotnih snovi kot nadomestilo med drugim n. pr. liste raznih vrst črešenj, osoljene liste vrtnic, cvete detelje, dišečo perlo, lupine citron, lapuh, posušene koprive, timjan in sivko.

Tako sestavljeno kadično blago se mora izrečno označiti kot mešanica, in sicer z navedbo primesi, n. pr. tobak s sivko, cigarete z lapuhom itd. Ta navedba pa velja le tedaj, če znaša primes več nego 5 odstotkov.

Nezaposlenost v Ameriki se krči

Reuter poroča iz New Yorka, da znaša število nezaposlenih oseb v Zedinjenih državah letos nekaj nad devet milijonov, do čim je bilo lani enajst milijonov brezposelnih.

Pola Negri v Franciji

Nekoč slavna filmska igralka v pomenku s svojim advokatom na francoski Rivieri

A NEKDOTA

Staremu konjeniškem generalu sta ostala v celjstih na zadnje samo dva sekača. Napram ljudem, ki so ga obiskovali, ga je delalo to še bolj groboga.

Nekoč so se v njegovi družbi razgovarjali zelo globokoumno o preseljevanju duš, drugi inkarnaciji in kar je še podobnih nadmističnih stvari, s katerimi se stari konjenik načelno nikoli ni bavil. Ko se je vrtu vsega nekdo obrnil končno baš do njega, da bi povedal, kako misli o teh problemih in ali verjame, da bo nekoč v drugi obliki spet hodil po zemlji, je general pokazal slabovoljno na svoja preostala zoba in odgovoril: »Menda že, toda kot mrož...«

VSAK DAN ENA

»Ali ni nobenega sredstva, ki ohrani la-se?«

»Pač, poznam takšno reč... Medaljon«.

(»Tidens Tegn«)

Nesreča v neapeljskem zalivu

Italijanska poštna ladja »Città di Tunisi« je po svoji vožnji na progi Napoli-Palermo pristala v neapeljskem zalivu in je pri tem trčila v neko švicarsko jahto, ki se je potopila. Posadko potopljene jahte so rešili italijanski mornarji.

Madžarska maša v Postojnski jami

Madžarski kardinal Szeredi je te dni imel v Postojnski jami slavnostno mašo za tisoč madžarskih romarjev, ki so se vračali domov iz Rima.

Kulturni pregled

Produkcije gojencev drž. konservatorija v Ljubljani

Državni konservatorij v Ljubljani je zaključil šolsko leto s pestrimi produkcijami svojih gojencev. Na treh sklepnih nastopih, enem komornem, večeru in s posebno produkcijo svojega orkestrskega oddelka je predstavil svoje najboljše letošnje gojence. Še pred temi produkcijami se je postavil z izvedbo Haydnovega Stvarjenja.

Zetev je bila raznolikost in v splošnem bogata. Ne smemo pozabiti, da je državni konservatorij naša najvišja glasbena šola, ustanova torej, ki oblikuje naš naraščaj za samostojno reproduktivno in produktivno glasbeno umetnost. Ta cilj kajpak ni enostaven. Predpostavlja razmah v širino, pa tudi tradicija z gotovo razvojno dobo terja svoje. Ne enega ne drugega se nima naš konservatorij v zadostni meri. Je razmeroma mlada ustanova, vendar pa se že kar čudovito naglo uveljavlja. Vsako leto pomeni tako rekoč dvojni korak k pravkar navedenemu cilju. Morda ni daleč čas, ko bo tudi številčno tako zaseden, da bo izbira ob koncu šolskega leta mnogo, mnogo večja in da se bodo gojenci pričeli boriti za razpisane nagrade. Kakor rečeno, smo zaenkrat še le v začetku in moramo tudi s tega vidika motriti posamezne produkcije in uspehe našega konservatorija. Sicer se že kažejo obrisi neke tradicije; okrog posameznih profesorjev se oblikujejo znaki posebnega šolskega kroga. Tudi vzgojitelji se razvijajo s časoma v močnejše individualnosti, v izrazite osebnosti, ki znajo vdihniti gojencu svoje bistvo in ga prešiniti s svojo umetniško voljo.

Posebno pohvalo zasluži letos naš konservatorij tudi za svoj vstop v koncertno življenje. Tudi produkcije naj se čimprej približajo stopnji koncertnih prireditev. Nekateri gojenci so izvajali svoje skladbe s pravo koncertno bravuro in popolnostjo. A želeli je, da dobe skladoma vse te produkcije to višino, vsaj produkcije višjih in najvišjih letnikov.

Na komornem večeru smo slišali skladbe, ki tehnično ne zahtevajo posebnih naporov, a viti jim je treba primerno fino, izrazitost, ki zahteva od gojenca že globok življenjski duha skladbe. Takšna predvajalsko dokaj težka skladateljstva sta Mozart in Haydn. Oba je težje izvajati, nego marsikatero skladateljstvo, ki piše v duhu sedanjega časa. Haydnov kvartet je zvenel čisto, vsi štirje instrumenti so intonacijsko tvorili skrbno izdelano enoto. Prof. Pfeifer je dobro storil, ko je na to prvo komorne glasbe položil tolikšen poudarek. Pa tudi v izraznem pogledu so mladi igralci pokazali lepo stopnjo notranjega življenja. Komorna glasba starih je kajpak sila delikatna zadeva in je tu mojstrsko oblikovanje vsebine vprašanje dolgotrajnega skupnega igranja. Ne bi mogel reči, da ti štirje mladi igralci ne spadajo skupaj. Nasprotno: zdeli se mi prav čvrsta enota. Ugajala sta mi zlasti čelo in prva violina.

Od pevcev je konservatorij predstavil štiri pevke raznih šol. Tiran Marija (iz šole rav. Betetta) je zapela Gildino arijo iz Rigoletta krepko, z razumevanjem tehničnih problemov. Njen glas je v razvoju, a kaže lepo prihodnost. Prav dobro je obvladala tehnične težkoče Webrova Oberona — arijo Režije Polajnar Ljudmila (prof. Trostova). Njen glas se razvija.

Friderik Eber, vrtnar in pesnik

Pred 50. leti — 29. I. — je privekal na okrogli svet Ebrovi družini v šiški otrok, ki so mu dali pomembno ime Friderik, Mirosław. Kakor da se je ta prijatelj pokoj hotel unakniti pokolju, je sušca 1914. smuknil čez Slanikovo lužo, kjer se je, čeprav »gringo« ali privrženec, uveljavil kot izvrsten gojitelj cvetic. Eno argentinskih živih cvetic pa si je izbral za družico in ustanovil z njenim sodelovanjem družinico. Otroci kakor mati znajo sicer samo španski, toda njih oče pogosto hrepeni po domovini svojih dedov, ki jo je posetil v dneh 28. X. — 17. XI. 1930.

Odtlej mi je poslal kaj vem koliko pisem in razglednic, časopisov in brošur: dokaz njegovega domotožja, njegovega slovenstva in veselosnostva. Kadar strokovno opisuje svoje poslovanje med pestro floro, rad poudari, da vrtnarstvo spada med najpomembnejše panoge človeške priredivosti. V tej smeri naj bi ljudstva tekmovala med seboj, v oplajanju matere zemlje, nikar pa v medsebojnem pokončanju. »Samo se to željo imam: rožice v svoji domovini saditi. Ko se zdaj vrnem v rodni kraj, bom tudi jaz delal za dragi slovenski rod, izpoveduje v listu, prispelem na prvi dan letošnje pomladi. Domoljubje diha njegove kitice, natisnjene 1. 1934. v mesečniku »Sokolici« poleg prevoda španske njegove pesnitve Naturaleza (Priroda), počaščene z argentinsko narodno nagrado.

Federico Eber, tako se glasi tam preko njegovo ime, sodeluje anonimno pri dnevnih La Nación, Nueva Época, Intransigente s političnimi razglabljanji, podpisani s pesnimi. Svoje umetvare mi pošlje včasih prevedene v naš jezik, ki pa mu seveda ne teče več dovolj gladko. Ponašil je celo pastare vrstnice iz inkovske dobe:

Ce tugo tožila bi reki deroci,
tako bi se voda negibna zastala.
Ce bol potožila bi brez cvetoci,
gotova bi sémena letos ne dala.
Odkar se zavedaš, da kmalu bom mati,
nič več, Amarou, me že nečeš poznati...

Itđ. Večna tožba o moški nezvestobi. Na drugi strani pa vidimo neomajno materino ljubezen, kakršna se je nemara pokazala v španski državljanski vojni. Takole se pričena žalostinka na ustreljenega sina, tokrat izvirnik:

Dragi sinko moj,
kaj sem morala hoditi,
da sem našla grobek tvoj!
Tukaj hočem odpociti.
Ná to cvetje, te solze,
ná to ranjeno srce...

Med ondostnimi znanci je ljubljanski naš prijatelj razširil Flajšmanov napev, priimenjen na tole špansko besedilo:

v polnost. Z nadaljnjim študijem bo tudi po kvaliteti pridobil. Iz iste šole je Frilan Pavla. Zapela je bolj mehke reči s čustvom. Na zadnji produkciji se je menda od šole poslovila absolventka Ivančič Sonja. Izbrala si je med drugim Seviljskega brivca (šola prof. Poedranspergova). Zapela je pesem virtuozno, preko tehnične težkoče je šla brez vsakega truda. Kvalitativno sladek, lirčen glas je posebno prikladen za mehke, sanjave reči. Njemu znanju je pa treba čestitati. Mladi pevki želim najlepših uspehov.

Gojenci prof. Müllerja so se predstavili s težkimi skladbami. Imel sem vtis, da se gajo marsikje preko mej svojih moči. Odtod neke neuglajenosti in ponesrečeni prijemi, čeprav so nekateri prav nadarjeni in znajo s svojim instrumentom elegantno peti. Škoda, s primernimi skladbami, pri krojenimi točno na dejansko tehnično znanje, bi bili zapustili lepše vtise. Šola je zelo prizadevalna in uspehi pri nekaterih močno pohvalni.

Izrazito šolo so pokazali gojenci prof. Šlajsa. Burger Kajetan je predvajal drugi stavek Bruchovega koncerta v a-molu izklesano, a tudi s poudarkom čustvene primese, ki je je v tem stavku obilno. Pri učencih prof. Šlajsa je opaziti posebno skrb za lok, kar je tudi prav, saj je de-sma roka začetek in konec vijolijske igre. Napredek vijolijske tehnike v zadnjih desetletjih je sad te podrobnosti izdelave loka. Nadarjena mlada Stanič Jelka je le na ta način mogla žeti svoje prve uspehe v Mozartovi sonati.

Gojenci prof. Lipovška so se uveljavili v bolj lirično navdihnjanih rečeh. Vanje so skušali vložiti čim več lastne osebnosti in skrbnega izraza.

Iz šole prof. Ravnika Toneta mi je najbolj ugajal Adamci Bojan. Tehnična izgrajenost je ob močni nadarjenosti za predvajanje dosegla že koncertantno popolnost. Isto koncertantno resnost je kazala Loger Edita v Beethovnovem rondu v g-duru.

Gunzek Mihael je zaigral drugi stavek Webrova klarinetnega koncerta št. 2. (šola prof. Launa). Gojenec ima močan smisel za solistično igro.

Naj na koncu omenim še Gregorja Jurija Nokturno št. 2, samostojno skladbo Osterčevega učenca. Zaigrala jo je Bradač Zorka izbrano, tehnično dovršeno. Oblikovno je skladba samonikla ustvaritev, napisana z dobrim znanjem klavirja in njegovih sredstev. Gregorc zasluži vsi pozornost naše javnosti, ker je izrazito nadarjen! Škoda, da je bil to edini nastop samostojne tvornosti na našem konservatoriju, zato pa zasluži tem več pohvalnega priznanja.

Lepe sklepne produkcije so žele obilo odobravanja, malone pri vsakem gojencu si čutil vpliv in nevidno skrbno roko prizadevanja vzgojitelja. Škoda, da je leto produktivna glasba na našem konservatoriju nekoliko opesala. Talentov res ne more konservatorij roditi. Dobrih, tudi nadpovprečnih pa mnogo! In teh talentov potrebujemo za razne svoje godbe, orkestre, plesne glasbe, za preoblikovanje našega folklornega bogastva, za reprezentacijo s časovno godo pri najrazličnejših prilikah (kakor za radio itd.).

Dr. B.

La luna esplendente
su luz transparente
derrama en su sien.
Las flores mesidas
por auras perdidas
se besan dormidas
en dulce vaiven...

Petdesetletniko želimo, da bi še dolgo rožice sadil in obenem s peresom črtal po lehi, kakor jo označuje narodna uganka: bela njiva, črna ral, moder mož jo je oral.

Dr. Anton Debeljak

SOKOL

Odhod župe Ljubljana v Sofijo

Vse brate in sestre, ter naraščaj obveščamo, da bo odhod župe Ljubljana na zlet v Sofijo jutri (v četrtek) ob 21. s posebnim vlakom z glavnega kolodvora. Zbor vseh udeležencev v kroju in s prapori bo ob 18.30 na telovadnici Ljubljanskega Sokola v Tivoliju, odkoder bo skupen odhod na kolodvor. Vse udeležence pozivamo, da se ravno tako po navodilih, ki jih bodo prejeli od svojih društev. V vlak ne bo nihče prepuščen, kdor ne bo imel slavnostnega kroja. — Sokolska župa Ljubljana.

Sokolska misel v Ljutomeru

Ljutomerski Sokol, matica edinic Murskega sokolskega kroja, je nedavno nedeljo z izredno močnim poudarkom izpridelal svoje nacionalno poslanstvo, ki ga vrši v obsejnim srezu. Ta dan je bil obenem lep sokolski praznik obsejnega sokolskosti, ker je privabil mnogo sosednih edinic, ki so manifestirale tko ob meji za sokolske in nacionalne ideale. Nastop je posetilo mnogo zavednega, nacionalnega in sokolstvu naklonjenega občinstva, ki je napolnilo ves prostor ob telovadnici. Med občinstvom smo videli zastopnike naše hlabre vojske.

Nastop je otvoril zbor 7 sokolskih praporov in vseh telovadnih oddelkov (424) pred državno zastavo ob sviranju državne himne. Zbrano sokolstvo in občinstvo je pozdravil v zanosnih besedah društveni starosta br. Dr. Stanjko, ki je v svojem jedrnatem govoru označil cilje, ki jih zasleduje sokolstvo. Sledil je nastop moške in ženske dece (172), ki je izvajala prav lepo in gibčno 3 proste vaje. Nastop naših najmlajših in najmlajših sokolskih srčec je žel veliko odobravanje publike. Moški naraščaj (54) je izvajal skladno, strumno in s ponosom 3 proste vaje. Te vaje so bile zelo efektne ter so v polni meri dosegle svoj cilj. Na orodju so nastopili: vrsta članov na drogu, vrsta članov na konju, ter vrsta članov na bradli. Vse vaje na orodju so pokazale lepe uspehe sistematičnega dela sokolstva v telovad-

nici. Prav gibčen in prilazen je bil nastop naraščajnic (32), ki so izvedle 4 proste vaje harmonično, nežno z občutkom. Njihov nastop je bil vrhunec vseh točk sporeda nastopa. Za svoja izvajanja so bile naraščajnice toplo aplavdirane. Vaje na bradli, ki so bile kod posebna točka, so pokazale nekaj prav lepih vrhunskih momentov. Tudi ta točka sporeda je žela mnogo dolgotrajnega odobravanja. Članice (32) so izvedle mehko in skladno za letos predpisane proste vaje. Člani (80) so nastopili z eksaktno izvedenimi prostimi vajami. Ob koncu nastopa je bil stik vseh telovadnih oddelkov ter nastop zaključen s slovansko himno Hej Slovani, ki jo je pelo sokolstvo in občinstvo. Vse telovadne točke je spremljala godba ljutomerskega glasbenega društva pod spretno taktirko br. Zacherla.

Letošnji telovadni nastop ljutomerskega Sokola je pokazal, da je društvo na višku v vsakem oziru, telovadni oddelki so bili številčno mnogo jačji od prejšnjih let. Tudi kvalitativno beležimo lep napredek, sokolske vrste so danes prečiščen. Povsod se opaža borbenost in neustrašenost.

Otvoritev letnega telovadišča v Marenbergu

V obsejnim Marenbergu je lansko jesen otvoril marljivo delujoči Sokol svoj dom, nacionalno trdnjavo, ki bo kljubovala vsem sapam in viharjem renegatov in tujcev. V dobri polovici leta se je spremenilo tudi lice pri domu, ki ima krasno lego z razgledom na naše zeleno Pohorje. V nedeljo je bilo otvorjeno še letno telovadišče. Skozi trg se je pomikal lep spreved, v katerem je bilo domače članstvo in članstvo iz okoliških društev z dvema praporoma, prepevajoč nacionalne pesmi in vzključajoč kraljevskemu domu in Jugoslaviji. Po govori in otvoritvi se je ob plapolajoči državni zastavi vršil krasno uspehi nastop vseh oddelkov. Slovesnost so povzdignili Jadranovci iz Maribora, ki so zapeli več narodnih pesmi. Najbolj bo ostala navzočim v spominu, »Buči, buči morje Adrijsko,« ki so jo Jadranovci posebno učinkovito zapeli.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

SPORT

Inž. Hanssen na obisku v Planici

Naš nekdanji smučarski trener iz Norveške se ni mogel dovolj načuditi planiškim skakalnicam in je posebno o bodočnosti največje podal najbolj laskave izjave

Te dni je obiskal Planico znani norveški graditelj skakalnic in član odbora za skakalnice v FIS-i inž. Torleif Tunold-Hanssen, naš nekdanji trener za smučanje v letih 1928—30. Hanssen, ki je tudi član norveške smučarske zveze, je napravil načrte za preko 300 skakalnic v Norveški, Švedski, Finski, Franciji, Nemčiji, na Japonskem in v Ameriki. Tudi v Jugoslaviji je po njegovih načrtih zgrajena znana skakalnica v Bohinju. Hanssen se je pripeljal naravnost iz Norveške do Ljubljane, odkoder sta se odpeljala v Planico s tajnikom »Udruženja Planica« g. Gorcem. Iz Planice se je odpeljal v Kranjsko goro, Martuljek ter dalje na Bled in v Bohinjo, da si je ogledal kraje, kjer je nekaj vodil treninge.

Od leve na desno vidimo: tajnika »US Planice« gosp. Josa Gorca, v sredini njegovo gospo, na desni pa inž. Hanssena

O skakalnih napravah v Planici je dal naslednjo izjavo: »Od svojega zadnjega bivanja v vaši državi je poteklo 10 let; z veseljem ugotavljam ogromni napredek, ki sem ga ves čas zasledoval po listih in ga danes tudi vidim v turističnem pogledu. Izredno mogočen vtis pa so napravile name skakalnice v Planici, predvsem velika. Profil te in pa one 60metrske je čudovit in presenečen sem nad številnimi pravimi, še posebno nad malimi, ki kažejo pravilno pojmovanje sportnega dela in sistematično voljo do napredka. Velika skakalnica je edinstvena in ni kaj podobnega nikjer. Jaz razumem vaš ponos

V nekaj vrstah

Sipos je že rumunski

Nogometna senzacija s selitvijo našega reprezentativca in igralca Gradjanskega Vilija Siposa v Rumunijo je več ali manj pri kraju. V Bukarešto je kmalu za njim odpotoval tajnik Gradjanskega Jakopič, ki se je v ponedeljek za kratek čas ustavil v Beogradu in na kratko pojasnil, da je kupčija za Siposa dokončno sklenjena. Rapid, ki je Siposa kupil in se z njim postavil že na nedeljski tekmi proti Venusu ter tudi zmagal, je oddel Gradjanskemu 60.000 dinarjev, razen tega pa se je obvezal, da bo za odškodnino odigral tudi še nogometno tekmo v Zagrebu. Sipos je dobil za prestop na roko še posebej 20.000 dinarjev, za budočo pa mu je zagotovila lepa plačila in bogate premije. Kakor pravijo, so zdaj s to afero zadovoljni vsi, oni, ki so prodajali, in oni, ki so kupovali. Razočarana je morda le peščica onih idealnih ljudi, v nogometu, ki so takrat kričali, da ni lepo, če kdo zaradi denarja zapusti svoj klub.

Izidi atletskega prvenstva v Zagrebu

Dodatno k večerajšnjim številkam o rezultatih državnega atletskega prvenstva po klubih lahko zdaj objavimo še uradne številke iz Zagreba, kjer so se klubi po točkah razvrstili po naslednjem vrstnem redu:

1. Concordia 20.853, 2. Hašk 15.827, 3. Marathon 14.992, 4. ZASK 8.198 točk.

Med disciplinami, o katerih večeraj še nismo imeli podatkov, so bili doseženi še naslednji najboljši rezultati: v metu diska Čurčić (Concordia) 39,95 m, v metu na 400 m Knežević (Marathon) 56,5, v skoku v višino Dr. Buratović (Concordia), Toničič in Abramović (Hašk) po 165 cm, v skoku ob palici Jurković in Bergmann (Concordia) ter Cvjetičić (Hašk) po 320 cm, v metu na 800 m Srakar (C) 2:02,4, v metu na 1500 m Kotnik (C) 4:12 in v stafeti 4x100 m 47,8 (C).

Premije, premije...

Naš državni prvak BSK, ki ga je v ponedeljek doletela velika čast, da bo kot prvi jugoslovanski klub igral v drugem kolu tekmovalstva za srednjeevropski pokal, je bil tudi nasproti igralcem zelo radodaren. Za zmago nad Slavijo v Beogradu je dobil vsak igralec po 1500 din premije, strelci golov pa so razen tega do-

naš tem uspehim delom in priznam, da je težka vaša borba za priznanje. Toda razumeti morate, da je vzrok v tem, da tak veliki skakalnici ni v ostalih državah in se te boje investicij zanje. Ni pa prezreti, da je šel razvoj v skokih zmerom enako, to je, da je prehiteval naše predpise. Čeprav imajo danes se pomisleke proti velikim skakalnicam, največ zaradi tega, ker je njihovo vzdrževanje mnogo obširnejše in zahteva mnogo več preciznosti in skrbnosti kakor pri srednjih skakalnicah, je vendar gotovo, da se razvoj v skokih na današnji meji ne more ustaviti in bo šel naprej. V zvezi s tem se bo reševal tudi vaš predlog o delitvi disciplin skokov, ki toliko časa ni aktualen, dokler se meja zopet ne pomakne naprej.

Glede naše udeležbe na svetovnem prvenstvu, ki bo to zimo na Norveškem, je izjavil: »Veselim se, da bi pozdravili vaše moštvo v Oslu in pričakujemo, da bo močno jugoslovensko zastopstvo na teh tekmah poglabilo zveze med obema smučarskima narodoma. Pri nas smo zmerom z zanimanjem zasledovali starte vaših tekmovalcev na svetovnih prvenstvih, največ Smolejevega in alpskih tekmovalcev ter smo se veselili napredka. Enako smo zmerom z mnogo pozornostjo zasledovali rezultate iz Planice ter smo veliko razpravljali o tem, kako se bo v budočo razvilo skakanje v Planici in kaj nam bodočnost še prinese. Če ste kdaj slišali o kakšnih nepopolnih vesteh v kateremkoli naših listov, te vesti niso odraz našega mnenja niti mnenja naše javnosti, ki je vselej fair priznavala vsak sportni uspeh, pa naj je bil dosežen kjerkoli in po komurkoli.

V spominsko knjigo smučkega doma Ilirije je zapisal inž. Hanssen med drugim: »To, kar sem videl tu v Planici in kar slišim, da se želi v budočnosti izvesti, mi daje povod, da izrazim svoje prepričanje, da je napredek tolikšen, da Planica ne bo postala samo središče jugoslovenskega skakalnega sporta, temveč skakalnega sporta sploh!«

Pri odhodu nas je naprosil, da preko časopisov pozdravljamo vse svoje znance in prijatelje, predvsem pa one sportne tovariše, s katerimi je delal v tečajih v času svojega bivanja v naših krajih. Težko ga je zadela tragična nesreča njegovega učenca Borisa Jenka, ki se je ponesrečil ravno na dan, ko je on prišel v Ljubljano. Navdušen pa je bil nad našimi kraji in planinami, ki jih je prvič videl v poletnem soncu.

bili še po 400 din za vsak gol. Tudi rezervni igralci, ki se jim za to tekmo ni bilo treba niti sleči, so dobili po 700 din. Za prasko tekmo so bile objavljenе še večje nagrade, ki pa bodo zaradi poraza najbrže nekoliko reducirane. Za drugo kolo so vse določene premije — dvojne.

Zagreb kaznuje Beograd

Jugoslovanski teniški savez je na zadnji seji sklenil kaznovati Beograjski teniški klub (BTK) s prepovedjo nastopa za vse njegove igralce, kakor tudi s prepovedjo vseh prireditev za dobo štirih mesecev. Obenem je suspendiral ves beograjski teniški poudarek in mu za komisarja postavil saveznega podpredsednika Antona Dembiča. Do tega sklepa je prišlo zato, ker je BTK dovolil svojem igralcu Branoviću, ki še ni uredil svojih obveznosti do prejšnjega zagrebskega kluba, igrati v Sofiji, podsavez pa je bil tudi soglasen s tem dovoljenjem.

V Parizu so nekaj pred wimbledonskim turnirjem zaključili tekmovalje profesionalnih teniških igralcev za svetovno prvenstvo. Američan Donald Budge se je v tem tekmovalju pokazal velikega mojstra in spravil kar dva naslova. V singlu je Budge premagal bivšega svetovnega prvaka Vinesa v treh setih 6:2, 7:5, 6:3, v dublu pa sta skupno z Vinesom zmagala nad francoskim parom Cochet-Ramillon v štirih setih 6:4, 6:2, 2:6, 6:4.

V prvem kolu teniških tekem za Davison pokal severoameriškega pasu vodi dozdaj Avstralijski proti Mehiki s 3:0.

»Ilustrovane sportske novosti« št. 27 so izšle. Vsebina: BSK je prvi prišel v drugo kolo. — Nogometna reprezentanca Hrvatske na nočni tekmi z Dalmacijco. — Plavalna sezona 1939. — Gradjanski je le prodal Siposa. — Olimpijska prestolnica Helsinki. — Splitski in zagrebaški veslači so bili boljši od madžarskih moštrov in prirediteljev. — Aca Živković igra v Štridsbourgu in je stal 170.000 din itd. — Vmes je še razno drobno sportno gradivo. Posamezne številke so po 1 din.

DKSK Edinstvo Ljubljana ima svoj redni sestanek dirkačev v četrtek ob 20. v prostorih gostilne »Stara šola«. Vsi, ki nameravajo na proslavo v Slovenj Gradec, naj se zanesljivo udeležijo sestanka.

Kolesarska podzveza Ljubljana vabi vse odbornike, da se udeležijo redne seje, ki bo drevi ob 20. v kavarni Vošpernik, Stari trg 34.

SK Ljubljana. Danes ob 18. strogo obvezen trening juniorske skupine. Po treningu sestanek.

Vsako leto milijon turistov

Turistična zveza v Dubrovniku je izdala publikacijo o turizmu, iz katere je razvidno, da obišče našo državo na leto približno milijon turistov, ki dosežejo 5 in pol milijona nočnin. Na domače turiste odpade od tega 70, na inozemske pa 30 odstotkov. Dohodki od turizma iznašajo pri nas letno približno milijardo dinarjev in sicer 62 odstotkov od domačih, 38 odstotkov pa od tujih turistov. Iz teh števk se vidi, da je izdelek turistov pri nas, ki je lani iznašal 384 milijonov dosti višji od izvoza pšenice v istem letu, ki je iznašal samo 208 milijonov.

Iz teh statističnih podatkov se dalje vidi, da letovišarji najrajši obiskujejo in najdalje časa ostajajo na Primorju. Od skupnega števila vseh turistov in nočnin odpade polovica na Primorje.

Vsebina publikacije je razdeljena na tri dele ter obsega 106 strani velikega formata. Iz statističnih podatkov je tudi razvidno, da obišče Dubrovnik in mestno področje, je letno okrog 85.000 gostov, ki imajo pol milijona nočnin. To pomeni, da odpade enajstina vseh nočnin v državi na dubrovniško mestno občino. Za Dubrovnikom sledi Crikvenica s 17.647 gosti in 174.910 nočnin, potem Rab s 16.206 gosti in 127 tisoč nočnin, za njim Makarska in tako dalje.

Ukradene kolke sta prodajala

Maribor, 4. julija.

Danes dopoldne se je obravnavala pred malim kazenskim senatom zadeva velikega in prekanega vlom v pisarno davčne uprave v Ptuj, ki je bil izvršen na silvestrovo 1938. Tedaj so, kakor smo poročali, odnesli drzni vlomilci iz velike železne blagajne vse državne kolke, kar jih je bilo v blagajni, vredne 317.290 dinarjev. Oblastva so uvedla intenzivne poizvedbe. Končno se je posrečilo zagrebški policiji, da je ubrala na podlagi zaupnih sporočil pravo sled. Doznan je je namreč, da prodaja 45-letni trafikant Ivan Brglez iz Zagreba državne kolke po znizani ceni. Policija ga je zaslišala in je Ivan Brglez izpovedal, da je kupil kolke od nekega 37-letnega čevljarja Franca Krašovca, doma iz Maribora. Krašovec pa se je zagovarjal, da mu je neki neznanec ponudil dne 15. januarja na pragerski postaji provizijo od prodanih kolikov, ki mu jih je prinašal v Zagreb. Krašovec je priznal, da mu je bilo znano, od kod izvirajo kolke. Prodajal pa jih je vseeno, ker je bil pač brez zaslužka. Trafikant Ivan Brglez je izpovedal, da ni vedel, od kod izvirajo kolke.

Mali senat je obsodil Franca Krašovca na leto dni zapore in 3 mesece robije, 1200 din glob ter izgubo častnih državljanjskih pravic za dobo 3 let, Ivana Brgleza pa na 6 mesecev strogega zapore, 600 din globe ter izgubo častnih državljanjskih pravic za dobo 2 let.

Zanimivo je, da je spričo izpovedbe obeh obtožencev, ki sta jih podala tudi pri razpravi, drzni vlom v pisarno ptujske davčne uprave glede glavne krivde še nepojasnjen. Brglez in Krašovec sta razpela kolke za 120.000 din. Kaj je z ostalimi kolki, še ni znano.

Lepa proslava 60 letnice guštanjske gasilske čete

Guštanj, 3. julija

Naša gasilska četa je imela redko svečanost: proslavila je 60letnico obstoja, kar je bilo hkratu združeno z župnim zletom koroške gasilske župe. Trg je bil ves v zastavih in na vseh cestah, ki držijo v trg, so bili postavljeni slavaloki, kar je dalo slavnosti še večji poudarek. Na prejšnji večer je bila po trških ulicah baklada, ki se je ustavila pri edino še živečem ustanovniku, staremu Filipu Krajerju. Godba mu je zaigrala podoknico in načelnik g. Bevc Karel mu je izrekel čestitke.

V nedeljo zjutraj so z vseh strani prispele gasilci in drugi gostje. Po maši je bil pred gasilskim domom, ki stoji na istem mestu, kjer ga je postavila občina pred 53 leti, slavnostni zbor, ki so se ga udeležili zastopniki roznega načelnstva g. Smerdu, občine g. Lorberan, šole g. Tomažič, Rdečega križa g. dr. Erath, gasilske zajednice dravske banovine g. Ivanc, mariborske župe g. Kvac in okrožja g. Mravljak. Po številnih lepih govorih je načelnik pripravljen praporom gasilskih čet iz Mežice, St. Janža, St. Lovrenca spominske trake, do čim je bil olepšan domači prapor s krasnim trakom, poklonjenjem od čete iz Mežice.

Sledilo so mimohod gasilstva, slavnostna seja popoldne pa nastop članstva in naraščaja s predpisanimi kongresnimi prostimi vajami. Zasedba je bila strumna. Le po tej poti naprej!

R A D I O

Sreda, 5. julija

Ljubljana 12: Naše pevke, naši pevci (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Salonski kvartet. — 14: Napovedi. — 18:30: Mladinska ura: Ročna dela: bumerang in laso (g. M. Zor). — 18:45: Bajke (plošče). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Prirodopisni kotiček (prof. Fr. Pengov). — 19:40: Nac. ura. — 20: Wieniawski Faustova fantazija za gosli in orkester (plošče). — 20:10: Kulturne in prosvetne razmere v Slovenski krajini (prof. Jože Mavčec). — 20:30: Koncert zbora »Ljubljanski zvon«. — 21:15: Tamburaški orkester (A. Karmelj). — 22: Napovedi. — 22:15: Poskočni napevi, veseli odmevi (plošče).

Beograd 20: Plošče. — 20:30: Prenos iz Ljubljane. — 22:20: Ples. — Zagreb 17:20: Orkester. — 18:20: Plošče in narodne pesmi. — 20: Pester glasbeni spored. — Praga 20:10: Glasba poletnega večera. — 21:15: Janaček: Galska maša. — 22:10: Plošče. — 23: Poletna pravljica. — Varšava 21: Chopinov koncert. — 22: Plošče

L. WINDER:

Gospodⁱⁿ Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

Conrad je bil ostal načelnik generalnega štaba. Cesar ga ni maral. Cesar ni maral nikogar izmed tistih, ki jih je prestolonaslednik čislal in ščutil. Cesar ni maral živave zagrizenosti načelnika generalnega štaba, nevljudne brezobzirnosti, s katero je Conrad venomer motil pokoj trinosemsetletnega starca in njegovo željo po miru. Generalova razdraženost, zdaj ognjevit, zdaj cepetava, je bila cesarju neprijetna. Cesar je ljubil uradne spise, ki niso kričali, ampak so mirno čakali podpisa, ki ga je vladar po tehtnem preudarku zložno dal ali odbil. Spisi so mu bili ljubši od ljudi. Ali so vobče še živeli ljudje, ki je bilo z njimi moči govoriti? Tisti redki, ki so mu bili po godu, so bili — do malega — pomrli ali izginili iz cesarjeve okolice. Novo pokolenje, ki je tiščalo naprej, je bilo zoprn. Nasilni prestolonaslednik, živčni, brezobzirni načelnik generalnega štaba — kar mučno je bilo govoriti z njima in imeti z njima opravka. Berchtold, novi minister vnanjih zadev, je imel vsaj dobre maniere, a tudi ta vse premiladi, neprijetno parfimirani človek z mehkiimi črtami zabave željnega lahkoživca starcu ni bil po duši. S kom je bilo prav za prav še moči go-

voriti kakor v starih časih? S starim Paarom, s tesnim zdravnikom dr. Kerzлом in s staro prijateljico, dobrodušno, vedro Schrattovo. Najbolje se je pa cesar počutil za pisalno mizo pri svojih uradnih spisih. Kako prijetno je bilo držati pero nad takšnim snažnim, nemim spisom in mirno preudarjati, ali je vreden, da zadobi s cesarskim podpisom vrednost in pomen! Kadar je prišel načelnik generalnega štaba in s prekipenjem temperamentalnostjo izjavil, da je vse, kar koli se godi v monarhiji, jalovo varanje samega sebe, dokler vojna ne prečisti ozračja je cesar položil drhteče roke na kup uradnih spisov pred seboj, kakor da bi jih hotel obvarovati, zmajal z glavo in se posilil, da je dal možu vljuden odgovor.

Vendar mu je dovoljeval, da je spet in spet prihajal ter polnil tiho delovno sobo z nemirno in živčnostjo. Srebrglavi plešec je imel za svojo dolžnost, biti proti načelniku generalnega štaba, ki je, kakor so vsi trdili, bolje od vsakogar drugega razumel vojno umetnost, kar moči potrpežljiv. Cesar je bil mnogo potrpežljivejši od prestolonaslednika, ki si je štel takisto v dolžnost, od časa do časa poslušati Conrada. Franca Ferdinand in Conrada je družila skrb za prihodnost. Časih sta se razgovarjala kakor stara prijatelja. Toda nikoli več se ni prestolonaslednik, kadar je bil Conrad pri njem, odprlo srce kakor v Opavi, pri njunem prvem srečanju. Skromni polkovnik v Opavi je bil osvojil njegovo srce. Samozavestni načelnik generalnega štaba, ki je hotel vsako reč boljše vedeti in je moral zmerom brzdati očitke, ki jih je v srcu imel zoper omahljivega pokrovitelja, je zapuščal po svojih obiskih v Belvederu skoraj vedno nerazpoloženo, ki si je dajalo duška v prestolonaslednikovih srditih izbruhih. Togotil ga ni

le slabo prikriti oštek omahljivosti in neodločnosti; mnogokrat ju je razdvojilo tudi ljubosumje. Franc Ferdinand je hotel biti edini, h komur najhodi načelnik generalnega štaba po svet ker je Conrad enako pogosto zahajal v Schönbrunn kakor v Belvedere, se je čutil Franc Ferdinand varanega. Maševal se je s tem, da je hrulil občutljivega, zamerljivega generala z brezobzirnimi besedami, ki so morale raniti Conradovo samoljublje. Leta 1913. je Conrad veliko pretrpel zaradi teh jeznih izbruhov. Ko so načelnika generalnega štaba VIII. armadnega zbora v Pragi, polkovnika Redla, razkrinkali kot ruskega vohuna, se je Franc Ferdinand zadrli na prepadnega Conrada: »Lepo je pripravljena vojska, ki poverja najvažnejše naloge ruskim vohunom! Ljudje imajo že prav, ko trdijo, da ne smemo začeti nobene vojne! Saj bi sovražnik poznal vse naše načrte prej kakor jaz!« — »Ako mi vaša cesarska visokost ne zaupa, lahko odstopim!« je Conrad odvrnil. »A, kaj«, se je drhteč od jeze obregnil prestolonaslednik, »nesmisel! Sami veste, da ne bi odstopili!« Ne le izdajstvo, ampak tudi »likvidacija« Redlove zadeve je navdajala Franca Ferdinanda z ogorčenjem. Vohuna so bili prisilili, da je neutegoma izvršil samomor. Franc Ferdinand je bil globoko prepričan, da ima tudi najnižkotnejši zločinec pred smrtjo pravico do verske tolažbe. »Kaj nam je bilo storiti z Redlom?« je vprašal Conrad. Franc Ferdinand je zakričal: »Poslednjega olja mu ne bi bili smeli odbiti! Potem bi ga bili obesili vsej vojski na oči!«

Conrad je ponudil ostavko. Cesar ostavke ni sprejel. Franc Ferdinand, ki mu je bilo že po nekaj urah žal, da je razžalil Conrada, je napisal ukazjenemu zelo pristržno pismo, v katerem je bilo

mного opravičevanja. A že septembra meseca je prišlo spet do resnih navzkrižij med možema, ki sta se hudovala drug na drugega in sta drug drugega vendar iskala. Franc Ferdinand se je udeležil vojaških vaj na južnem Češkem. Ko je prišel v glavni stan, je dal poklicati Conrada in mu zaklical: »Kakšen dan je danes, ekselencia?« — »Nedelja, cesarska visokost.« — »Torej veste, da je danes nedelja. Zakaj niste bili pri maši?« — »Bil sem službeno zadržan, cesarska visokost.« Franc Ferdinand je zarjovel, tresoč se po vsem telesu: »Saj poznam vaše verske nazore! Toda če hodim jaz v cerkev, morate hoditi tudi vi!« Franc Ferdinand je dal vojaške vaje mahoma prekiniti, ne da bi Conrada kaj vprašal. Spet je Conrad ponudil odstop, spet je cesar odbil ostavko, spet je napisal Franc Ferdinand užaljenemu načelniku generalnega štaba pristržno opravičilno pismo. Mesec dni kasneje, po odkritju spomenika bitke narodov v Lipskem, je Franc Ferdinand spet nahrulil načelnika generalnega štaba, ki se je pripravljal, da bi predstavil nemškemu cesarju avstrijsko odposlanstvo: »Kaj pomeni to?« Conrad, obdan od tujih generalov in diplomatov, se je zbal škandala in mirno odvrnil: »Nemški cesar mi je ukazal, naj privedem naše polkovnike k njemu.« Franc Ferdinand je zakričal: »To je moja skrb! Ali ste vi poveljnik armade? To si kratko in malo prepovem!« Conrad, ki se ni imel več docela v oblasti: »Prosim vašo cesarsko visokost oproščenja, a nemški cesar mi je ukazal!« Franc Ferdinand, neobzdrano rjoveč: »To bi mi bili morali javiti!«

Tudi po tem nastopu je Franc Ferdinand pisмено prosil načelnika generalnega štaba za zamero.

DAME!

Za vroče dni si lahko kupite že izgotovljene obleke v krasnih živobarvnih vzorcih IZ PRAVE TOBRALKE. KREPA SVILE IN DELENA OD DIN 65.— naprej — pri trvdki

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c.

MALI OGLASI

Službo dobi

Strojni ključavničar samostojno, z večletno prakso, dobi stalno službo pri Slatnik, Jesenice. 16481-1

Mlajšega fanta

ki posodi 5 do 7 tisoč dinarjev proti garanciji, sprejem v stalno službo v trgovino v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalno mesto 2264«. 16479-1

Krojaška

pomočnika praktično za domača dela, sprejem takoj. — Salon »Emona«, Ljubljana, Lepodvorska 3, (Šiška). 16477-1

Frizerka

dobra delavka, dobi stalno službo takoj. Zrimšek Rudolf, Litija. 16478-1

Več čevljarstvih

šeparic sprejem takoj. Ivan Prešern, Kranj, Bleska c. 17. 16480-1

Pridno mlado dekle

za domača dela, išče. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16465-1

Postrežnico

sprejem za vsak drugi dan predpoldan din 150. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16464-1

Trgovskega

pomočnika(co) s prakso za galanterijske en gros oddelek sprejemmo. — Samo pisemne ponudbe na trvdko Ant. Krisper, Ljubljana, Mestni trg 26. 16462-1

Dekle

siroto, išče k majhnemu otroku. Poizve se ob pol 8. zvečer. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16485-1

Več plesk. in sobo-

slikar pomočnikov sprejem takoj Janko Gregorič, Slovenjgradec. 16414-1

G. T. Rotman:

S Pegazom — okrog sveta

87

Med tem ko je šofer srdito odpeljal dalje, je gospod Vrtačnik pogostil vso družbo s kozarcem mleka. »Oho,« je mahoma vzkliznil Zep Jodelberger, »glejte, glejte! Še malo, pa bi bili stolp podrl! Čisto po strani stoj!« — »Oh,« je rekel gospod Vrtačnik, »kaj res še niste slišali o poševnem stolpu v Pisi? Bog ve koliko sto let že stoji tako.«

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Sadje

Marelice

kg po din 450 dobite pri M. Glavnik, Pozgari trg, telefon 24-93 po želji dostavimo na dom. 16500-34

Prodaj

Otroške vozičke

dobite najugodnejše pri Banaji, Ljubljana, Miklošičeva 20, Velika izbira. 16504-6

Ze za 360.— Din

najmodernejša otomana sa mo pri Zakrajšek, Miklošičeva 34. Tel. 48-70. 13954-6

Vrtača količina

normalnih kos iz prvovrstnega jekla po 15 in 20 din prodaja trvdka Justin Gustinčič, Maribor Tattenbachova ul. 14. 14855-6

Valjčke za

sadne mline in sadne mline naročite pri Ribizel, Šmartno ob Paki. 16455-6

Stroji

Šivalni stroj nov, dobro ohranjen, in plešni stroj 80 X 10, prod. Milan Turk, Trubarjeva 2. 16469-29

Auto, moto

BSA 500 ccm s priklopolo prodam ali za menjam Sport 200 ccm. — Prihne, Celovška c. 91. 16466-10

DKW 200

Luxus, prodam Naslov: mehaničar delavnica, kavarna Evropa. 16487-14

Lokali

Lokal s stanovanjem v sredi mesta oddam takoj. Florjanska ul. 31. 15457-19

Posest

Novo vilo pritično, z velikim kultiviranim vrtom in parkom prodam pod šmarno goro. Ponudbe pod »Vila z vrtom« na ogl. odd. Jutra. 16501-26

Stanovanje

oddam prazno ali opremljeno, šivilji ali upokojenici, toda največ dvema oseba. Spodnja Šiška, Jezerska 4. 16488-21

Enosob. stanovanje

v novi zgradbi, oddam za 1. avgust. Vodnikova c. 17, Šiška, gostilna Dalmacija. 16476-21

Dvosob. stanovanje

komfortno, s kabineto ali enosobno s kopalnico, oddam v Šiški. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16473-21

Sobo in kuhinjo

oddam prazno ali opremljeno, šivilji ali upokojenici, toda največ dvema oseba. Spodnja Šiška, Jezerska 4. 16488-21

Javna licitacija na carinarnici

na Vilharjevi cesti V četrtek, dne 6. julija ob 9. uri se bo vršila javna prodaja in sicer:

1 avto Fiat 6 cil. 27 HP, z izključno ceno din 5.000.—

1 volnena preproga z izključno ceno din 300.—

2 pregrinjali za postelje z izključno ceno din 400.—

Iz pisarne Glavne carinarnice v Ljubljani štev. 13361.

ZDRAVITE KOŽNE BOLEZNI!

Lišaje, hraste, prišče na obrazu in telesu, firicgerje. — Vzemite še danes DERMOVAL, lonček din 20.—. Želodčne bolezni, napihnjenost, pomanjkanje teka, motnje v prebavi zdravite z MARKOVIMI KAPLJICAMI, ki so preko 100 let preizkušeno zdravilo. Steklenica din 22.—. Znojne noge je treba zdraviti s Siguidom; steklenica din 10.—. Lekarna Rojce, Zagreb, Gornji grad 5.

Enosob. stanovanje

oddam v pritličju, Glince, Gerbičeva 64. 16463-21

Stanovanja

Dvosob. stanovanje

solončno, išče državni urad na ogl. Jutra W s... nik brez otrok. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »600 din — za 1. avgust«. 16467-21a

Sobo odda

Prazno sobo oddam, Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16460-23

Sobo

lepo opremljeno, v I. nadstropju, z razgledom na vrt, v mestu, takoj oddam gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 15454-23

Sobo

tik kopalnice ali litijske oddam takoj za 15dnevno letovanje. Nadalje krasno opremljeno sobo za 1 ali 2 gospoda z vsem komfortom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16492-23

Lepo sončno sobo

oddam takoj samo do avgusta z eno ali dvema posteljama. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16494-23

Premljeno sobo

s posebnim vzhodom, takoj oddam, Rožna ul. 3. 16470-23

Premljeno sobo

z 2 posteljama takoj oddam dvema sostanovalkama. Rožna ulica 19. 16490-23

Premljeno sobo

svežo, z 1 ali 2 posteljama, din 130—250 blizu tramvaj, oddam. — Sp. Šiška, Čerova ul. 31, nadst. vrata 3. 16486-23

Lepo sobo

oddam boljši oseb. Resljeva cesta 13, pritličje, desno. 16510-23

Sobo

nov, opremljeno, s posebnim vzhodom, oddam v Levčevi 11. Pot v Rožno dolino. 16508-23

Sobe išče

Premljeno sobo do 2 km iz centra, na vzhodnem delu Ljubljane, v mirnem kraju, s shrambo za motor, iščem 1. avgusta. Pisemne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »S perilom 300«. 16491-23a

INSERIRAJ V „JUTRU“!

KLISEJE

ENO

VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

100

uspehov

na

oglas

v

JUTRU

KLISEJE

ENO

VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

INSERIRAJ V „JUTRU“

KLISEJE

ENO

VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

INSERIRAJ V „JUTRU“

KLISEJE

ENO

VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

INSERIRAJ V „JUTRU“

KLISEJE

ENO

VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

Premljeno sobo

s posebnim vzhodom, takoj oddam, Rožna ul. 3. 16470-23

Premljeno sobo

z 2 posteljama takoj oddam dvema sostanovalkama. Rožna ulica 19. 16490-23

Premljeno sobo

svežo, z 1 ali 2 posteljama, din 130—250 blizu tramvaj, oddam. — Sp. Šiška, Čerova ul. 31, nadst. vrata 3. 16486-23

Lepo sobo

oddam boljši oseb. Resljeva cesta 13, pritličje, desno. 16510-23

Sobo

nov, opremljeno, s posebnim vzhodom, oddam v Levčevi 11. Pot v Rožno dolino. 16508-23

Sobe išče

Premljeno sobo do 2 km iz centra, na vzhodnem delu Ljubljane, v mirnem kraju, s shrambo za motor, iščem 1. avgusta. Pisemne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »S perilom 300«. 16491-23a

INSERIRAJ V „JUTRU“!

KLISEJE

ENO

VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

100

uspehov

na

oglas

v

JUTRU

KLISEJE

ENO

VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

INSERIRAJ V „JUTRU“

KLISEJE

ENO

VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

INSERIRAJ V „JUTRU“

KLISEJE

ENO

VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

INSERIRAJ V „JUTRU“

KLISEJE

ENO

VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

INSERIRAJ V „JUTRU“

KLISEJE

ENO

VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

INSERIRAJ V „JUTRU“

KLISEJE

ENO

VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

INSERIRAJ V „JUTRU“

KLISEJE

ENO

VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

MODROCE

OTOMANE COUCHE ROLETE

kupite najceneje pri

E. Zakrajšek

LJUBLJANA

Miklošičeva 34

Prepričajte se!

Priznana nizkih

cenah si nabavite najboljše moške obleke, perilo in vsa praktična oblačila pri

Preskerju

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 14

Prepričajte se!

Prepričajte se!

Prepričajte se!

Prepričajte se!

Prepričajte se!